

KAIS. KÖN. HOF BIBLIOTHEK

55.668-A

Alt-

55668-1

SALAMON KIRÁLY

SZOMORÚ JÁTÉK.

IRTA

VÖRÖSMARTY MIHÁL.

PESTEN. 1827.

NYOMATOTT PETRÓZAI TRATTNER MÁTYÁSNÁL.

SZEMÉLYEK.

SALAMON király.

RÉZA,) fejedelmek, az ország' harmadának
LÁSZLÓ,) urai.

OTTO, Morvai fejedelem.

ERNYEI,) királyi tanácsok.
VID,)

DEZSŐ, Győri püspök.

VILMOS, Szekszárdi apát.

ÁKOS, hadnagy a' király' részéről.

SZÓNOK, }
BIKÁS, } hadnagyok a' fejedelmek' részéről.
PETRUD, }

BÁTOR OPOS, híres vitéz a' fejedelmek' pártján.

CSATÁS, ifjú vitéz a' király' pártján.

KORCS, egy csavargó bajnok.

SORVATAG, egy tébolyodott remete.

KÖVET.

ÁLORCZÁSOK.

URAK, katonák mind a' két részről.

NESTE királyné, Salamon' anyja.

SOPHIA királyné, Salamon' hitese.

JOLÁNKA, Csatás' húga, Bátor' kedvese.

ELSŐ FELVONÁS.

KIRÁLYE LAK FEHÉRVÁROTT.

Salamon, Neste, Sophia, és Vid.

Sophia.

A' nyugtalan Nándor' határitól
Dicsón ragyogva, mint a' déli nap,
Szép győzelemmel tére meg királyom,
És még is agg bú ül nehéz szíven.
Lassú ezen kar, melly hatalmasan
Villogtatá a' nép előtt vasát;
A' szó, vezére győzni kelt hadának,
Erőtlen, elhalt csendes ajkain.
Oh szabad-e kedves, értenem, miért
Haboznak ekkép érzeménycid,
'S midőn öröme új okod vagyon,
Miért borítod búa kedvedet?

Salamon.

Vedd vissza rólam a' dicséretet,
Másét magamra venni nem szokásom;
Mert bár nagyot mivelnem tudok már,
Tanúm az ég! azt kölcsön nem veszem.
Fordítsd el, oh királyné dísztelen
Salamonnak arcziról szemed' világát;
Mert ott setétet, és komort talál.
Ne keress te rajtam semmit is dicsőt,
Hagyjad nyugonni e' kart, 's kardomat,

Nem ennek hódolt Nándor, és vezére;
 Nekem nem hódolt semmi e' világon.
 Büszkén emelkedik Bihar' merész
 Népsége közt a' hősök' csarnoka:
 A' bölcs, kegyelmes Géza ott ragyog,
 Ott hadverő László, az öccse is;
 Itt csak szegénység, 's a' király lakik.

N e s t e.

Szégyeld magad' fiam, tudom, megént
 Hiú gyanúk zavarják csenededet.
 Ne higgy azoknak; úgy is már elég
 Bút, bajt okoztak mind neked, 's nekem
 Sok aggodalmat szültek.

S a l a m o n.

Oh Anyám,
 Az istenért! csak most ne monddjad ezt.

N e s t e.

Te most hibáztál: jókor intelek.

S a l a m o n.

Oh jókor! így hát én is e' világra
 Jókor születtem!
 Anyám, ha tőlem esküvést kívánsz,
 Kiesküszöm futtából a' napot,
 Hogy az bizonyosságul legyen nekem;
 Mert láta mindent, látta csúfomat.

N e s t e.

Esküdj te csak, holdogtalan fiú,
 Esküdd ki vérző szívemet e' kebelből,

Esküdd siketté e' fület, komor
 Hangatlanokká e' bús ajkakát,
 Hogy gondolatját elmém elfelejtse,
 'S elálljon éltém' minden műszere.
 Oh csak tovább is folytasd eskidet!
 Én véled itt akartam szólni,
 Te jó anyád kivántát, elkerülöd,
 'S a' napnak útját állod gőgösen:
 A' nap ki nem tér, nyugtalan, neked;
 Sőt látni fogja még utóbb, hogy a'
 Vétkes gyanúnak áldozatja lésszsz.
 A' jobb valóság téged elkerül;
 Mert számkivetve lesz szegény szívedből,
 Hol csalfa vád, és rossz hitel lakik.

S a l a m o n.

Anyám! — de többet én már nem beszélek
 (Vidhez)

Vid szólj valót: az Isten', és haragja'
 Nevében intlek, szólj valót:
 Úgy sujtsa el fölötted mennykövét
 A' nagy Boszúló, mint igaz beszéded:
 Úgy rontson el haragja, mint lehet,
 Ha nyelveden csalárd hír tévedez.

(Vid zavarodva néz Salamonra.)
 Mondd el, mi történt ostromunk után.

V i d.

Nándor' vezére látta, hogy tovább
 Ellent nem állhat vára fegyverünknek,
 'S a' hódolásra kezde hajlani.
 Ám halld meg ezt felséges asszonyom,

De hallja fenn egeben Istenünk is,
 Ki minden ügynek pártján van, ha jó. —
 Midőn beszállánk Nándor' nyílt falán,
 Nem a' királynak hódolt a' vezér:
 Magát tisztelte Gézát, a' dicsőt,
 Előtte hajtott térdet, és fejét,
 'S kegyére bizta minden népeit.
 Oh láttad volna ottan a' királyt!
 Fáradtan ült a' megvált vártetőn,
 Mint egy köz bajnok vérrel elborítva,
 'S csak tettek által főbb a' többinél.
 És ím előtte, a' kiért vesződött,
 Költözni látja a' görög vezért,
 Szabad sereggel, épen, büntetetlen.
 „Hová ti gaz nép!“ ordít a' király,
 És ők felelnek „Géza jámbor úr,
 Bocsát hazánkba, áldassék meg érte.“
 'S ezeknek, a' kik száz halálra méltók,
 Kik vőreinken nem kegyelmezének,
 Ezeknek Géza oszt kegyelmeket.

S o p h i a.

És a' király nem szólott ellene?

V i d.

Szólt, 's Géza mondá: foglyaim valának.

S o p h i a.

Az engedetlen Géza. Melly gyalázat!

N e s t e.

De Nándor' kincse még is a' királyé?

V i d.

Mi egy királynak a' kincs hír helyett?
De Géza szintűgy részt vett abban is.
Igy megy, 's utóbb még rosszabbúl mehet,
Ha egy hazának két királya van.

S a l a m o n.

Hallgass hitetlen!

V i d.

Felséges király!

S a l a m o n.

Ki tett bagolylyá, hogy gonoszt jövendölj?

V i d.

Csak a' mi történt; megbocsáss uram,
Két kardot nem bír egy hüvely soha,
Te, 's a' fejedelmek meg nem álltok így.

S a l a m o n.

Nem? essék hát el, a' ki meg nem állhat.

N e s t e.

Vid melly tanács ez?

S a l a m o n.

Hagyjad őt anyám.

N e s t e.

Oh hát megérjem vesztedet fiam?

S a l a m o n.

Még ez volt hátra, hogy megszánjatok.

Te Nándor, Nándor!

N e s t e.

Nem bizol tehát?

'S anyád' szavának nincs hozzád uta?
 Értted busongok, és te félre fordulsz?
 Fiam, fiam, nem jókat sejtek én.
 Setét szándék borong bús lelkeden,
 'S gonosz tanácsok gyújtják lángodat.
 'S ha meg nem hallgatsz nem segíthetek.
 De ím utószor mondom: Géza, és
 László rossz szívvel hozzád nincsenek.
 Osztatlanúl országot birhatott
 A' jámbor Géza, 's önként híva be,
 Hogy azt megoszszá, 's jobbágyod legyen;
 László, szelíd, szent életű, 's ezért
 Vérszomjazó, vad, durva nem lehet.
 Maradj ezekkel békében, fiam,
 Ne légy te első, a' ki megszeged
 A' szép egyesség' holdog napjait.
 Ha még kívánod a' jót lelkesen,
 Vagy oh ha kedves még anyád előtted,
 'S kínos szülésem' napja szent neked,
 Ezekre kérlek, föl ne háborodjál,
 'S becsüld a' békét, mellyet vér adott.

(el)

S o p h í a.

'S Te elmerülsz? Talán szivedre szólt
 Anyád, 's feledni kezded a' gyalázatot?
 Nem így, királyom, oh nem így
 Akarlak én ülelni tégedet.

Maradj dicső, mint voltál eddig is.
 Fénylés, sugárzás dolga a' királynak,
 Mint a' napé, melly messze tündököl.
 Villám dörögjön jobb karod felől,
 Balodra hódolóid térjenek.
 Így a' királyok füldnek isteni,
 Különben a' név, 's cím utálatos.

S a l a m o n.

Mit tudtok még? biz Isten! megszököm,
 Ha még tovább is tart az oktatás.
 Asszony tanács nem szükséges nekem:
 A' nélkül is megőrzöm fényemet.

S o p h i a.

Csupán szerelmem szólt belőlem így.
 Salamon, tekints szivemre, melly heves
 Dobogva a' tiédnek ellenébe ver.
 Oh vagy be van már vágva minden út
 Előttem, és csak hasztalan sohajt
 Lelkem szerencséd, 's a' dicső után?
 Előbb örültem, és tilalmazál;
 Most biztatólak, hogy tovább ne tűrd
 A' szívepesztő bajt, 's te mérgelődöl.
 Király, ez engem láng gyanánt emészt.

S a l a m o n.

Bocsánatot szelíd nő, 's kedvesem,
 Hogy nem fogadtam úgy intésedet,
 Mint szándokod' jósága érdemelte;
 De érts meg, és ne aggódjál tovább.

Megbántatásom' szégyenét, nem a'
 Jövő veszélynek rémét símlem én.
 Nem, a' ki bátor szívét, és elég
 Szerencsét nyujta, nem kívánta, hogy
 Csüggedni tudjak hírem' estekor,
 Vagy a' világot sirva hagyjam el.
 Mig elbir a' föld engem, 's kardomat,
 Gyalázat addig rajtam nem marad,
 És a' ki elsőségem' fénykörét
 Zavarni kezdi, annak én örök
 Homályba döntöm vakmerő fejét. —
 De most felejtjük ezt kegyes, fogadj
 Inkább öledbe, 's adj nyugalmat ott,
 Vassal kerestem én azt a' merész
 Küzdők' sorában, és még nem lelém;
 A' béke titkon dölja csendemet.
 Te benned él még nyugtom' angyala,
 Jer csillapítsad e' habzó kebelt.

(el)

V i d. (maga)

Csak menjetek nyugodni: készen áll Vid,
 Mint záporos felhőkben a' sebes
 Villám az éjnek bús homálya közt.
 Nyugodjatok, meg van már a' mitől
 Nyugalmatoknak el kell bomlani.
 De Vid magában most sem nyughatik.
 Ébren van ő, hogy mások' altakor'
 Kinyujtsa nagyra tárgyazó kezét.
 Avagy nem jól cselekszik a' bagoly,
 Kivette lévén a' madár seregből,
 Hogy rejtekében éli napjait,

És a' setétben dulva tévedezvén
 Éjjelhez illő dolgokat művel?
 A' napvilág nem kedvez tetteimnek,
 A' bajvivók' egén nem első csillagom,
 Az ősi nagyság, cím csekély nekem
 A' hír dicsőség hozzám mostohák;
 Kedvezz tehát, setétség' fátyola
 Beléd borítom régi titkomat,
 'S a' színelés lesz győző eszközöm.
 Ha majdan így elérem végemet,
 Irtóztos dicsóséggel kelek
 A' földbiró hatalmasok közé,
 Mint egy lidércznek hirtelen tüze. —
 Nándor te áldott vagy nekem, tebenned
 Vettem el szerencsém' magvait.
 Már a' királynak szíve meghasonlott,
 Most hírt ereszték ország szerte, hogy
 A' fejedelmekre haddal megy legott,
 'S ha nem vigyáznak, elvesz életök,
 És így akarják, vagy nem, vinniok kell. —
 De mit beszélem én ezt? hátra van még
 Jobb része dolgaimnak, rajta hát!
 Oh régi gond emeld föl lelkemet,
 Kedvezz viszátkodások' angyala,
 Nagy áldozat lesz nem sokára béréd,
 A' lázadás szikrája már kitört,
 Lobbanva száll majd a' királyi székre,
 'S fejedelmi polczról hinti lángjait,
 'S az életoltó füstöt tétova.

(el)

FEJEDELMI LAK NAGYVÁRADON.

Szónok egy felől, más felől Bikás fegyverben.

Szónok.

Jó hogy talállak, 's épén itt talállak.
Mi hír 'a' messze országból Bikás?

Bikás,

A' mit minden tud, még te nem tudod?
Nándor' bukása —

Szónok.

Oh nem úgy barátom
Tudom hogy Nándor meghódolt, hogy a'
Dölfös vezérnek meghajolt feje,
De mint van másképp a' dolog?

Bikás.

Ne kérdezd.

Elég, hogy győztünk. A' görög tudom
Könnyű kebellet tér meg; mert ugyan
Megszedtük a' gonosz fajt, és örökre
Hátokra róttuk minden bűnöket.
Olajjal jól tartottuk a' Dunát,
'S a' kik leúsznak sikló szárnyakon,
Görög húst esznek a' magyar halak,
Görög vért isznak, mint pogány fiak,
'S lejtözve csuszszaák Nándorvár' tövét.

Szónok.

Csodálom benned e' magas hevet.

Nekem nem ilyen fennyen jár eszem.
Nem volt-e kincs 'a' hódolók között?

B i k á s.

Mondom, hogy őket megszedtük nagyon,
Sok kincs, nagyon sok szállt kezünkre.

S z ó n o k.

Sok?

'S kezetekre, de nem kezetekbe jó Bikás?

B i k á s.

'S te annyit is tudsz? Isten hát neki!
Tudd meg: nagyobb rész a' király' kezén
'S tán Vid' zsebében vette lakhelyét.

S z ó n o k.

Szó, a' mi szó, de nem bolond, ki a'
Király' zsebéhez olly közel lakik.
Vid nagyra megy még, bár vigyázz reá.

B i k á s.

Való az is, de mink is, herczegünk
Legalább, sokat nyert, sok szép hírt, nevet.
Nevének hódolt a' görög vezér,
'S kegyelmet ő adott a' hódolónak, ő —

S z ó n o k.

Hagyd el barátom, mind csekély dolog.
A' pénz parancsol, 's kincs, ha zsebben ül,
Ha jól kiadjuk, kincs még akkor is;
De a' kegyelmet, mellyet osztogattál,
Hamar felejtik, 's már nem a' tiéd.

B i k á s.

Ej, ej, nagyon kincsekre fáj fogad,
 Hogy annyi okkal győzhetsz ellenem.
 De hadd legyen, ma nem vivok veled.
 Itt, hol felöltém a' harcz' vas ruháját,
 Lerázom ismét régi terhemet.
 Istennek hála! épen jöttem el.
 (paizsát, sisakját letenni készül.)

B á t o r. (föllép sietve.)

Bikás megállj a' fegyver eldobással,
 Nincs még sisaknak rossz szegen helye.

B i k á s.

Mi lelt? szokatlan lánggal ég szemed,
 És honnan illy rohanva, illy dühvel?

B á t o r.

Mi lelt, és honnan? Villám, 's háború!
 Kard lelt az úton, 's kard elől jövők.
 A' háború! az éljen! azt kiáltom én,
 És felrugom, ki békét emleget.

S z ó n o k.

Ugyan mi lelt hát? szólj, tudasd velünk.

B á t o r (kardját félig kirántva).

Te kard, elsőbb is hozzád van szavam,
 Ha azt a' szörnyet meg nem bünteted,
 'S minden fogából koczkat nem csinálsz,
 Váljék torzsává villogó vasad,
 'S ehült uradnak szolgálj ételül.

De el kell őtet, el kell vesztened,
 'S mint vértanúnak üdválnöd velem,
 És egykor égben esillagként ragyognod.
 Nyugodj hüvelyben most; de a' halált
 Tedd frígyeseddé, 's a' dühös bosszút,
 Halálra huzlak nem sokára ki.

S z ó n o k,

Egész dühös vagy, szinte minket is
 Elkapsz magaddal, mint a' fergeteg.
 De szólj, már egyszer értsük, mit beszélsz

B á t o r,

'S hát nem beszéltem? Veszszek él ha még
 Több titkom is van. Harczra' keljetek!
 Ez minden a' mit hirdethet szavam.
 A' merre jártok, harczot zengjetek;
 Harcz most az élet, bűn a' békeség.
 Vid kész sereggel jár a' széleken,
 És azt ordítja: „Kelj fel csillagom!
 Megyek temetni Gézát, a' dicsőt,
 És sírhalommá öldösöm hadát,
 Föl! föl! vitézek a' király' nevében.“
 Ám jőj el, ördögök' futója, jőj csak el,
 Tudom rekedtté metszem torkodat,
 'S nyelved' tövéből kürtöt vagdosok.
 De már nem késem, Géza tudja meg
 Mi vár fejére, Gézához megyek.

(el).

B i k á s.

Csak vissza hát te va's sisak fejemre,

Én készen állok. Harcz az én apám,
 És mostohám a' béke: Rajta Szónok,
 Keljünk Biharnak szélveszes fokára,
 'S hogy mennydörgésként hallják szózatunk,
 Onnan kiáltsunk háborút, halált.

S z ó n o k.

Mégállj Bikás, az nem megy olly mohón.
 Végét kell várnunk, és még akkor is
 Meggondolással látni dolgainkhoz.

B i k á s.

A' kardfogásnál nincs meggondolás.

S z ó n o k.

Kétlem; de ím a' fejdelem közelget.

G é z a, B á t o r. (jőnek)

G é z a.

Rész hír hozója lettél jó Opos,
 De gyűlölt nem vagy értte: a' kezét,
 Melly álmainkból fölriaszt, midőn
 Veszélyek ülnek zárt szemünk fölött,
 Bár éddel alvánk, nem lehet gyűlölnünk.
 Szónok, Bikás, ti szedjete hadat,
 'S ha megszedétek, jójete legott.
 Mert rossz világ van: vasba öltözött
 A' békeségnek nyájas angyala,
 'S véres tört hordoz honnosink közt.
 Húségetek, hiszem, nem ingadoz?

S z ó n o k.

Okot nem adtunk e' kérdésre még.

B i k á s.

Ne légy kétségben: itt terem hadunk
Parancsodnál is gyorsabb szárnyakon.
(elmennek)

B á t o r.

'S nekem mi dolgot ad a' Fejedelem?

G é z a.

Körös' bal partján a' hőst látod ott?
Kopját vet a' gyors ifjusád előtte,
'S nyerítő ménen új had szálldogál.
Örül, nem tudja még hogy honni földön
Játszó hadával véres harcza lesz. . .
Csendes kebellet áll az ég alatt,
'S mint pusztá' fáján a' megállt vihar,
Nehéz dárdáján nyugszik még keze.
László az ott, az én kedvelt öcsém.
Menj, hídd fel őt, hadd tudja mint vagyunk,
Az ilyen titkot nem jó tartani.

B á t o r.

Legyen tudtára, felhivom legitt,
'S a' harcz' hatalmát elhozom vele.
(el)

G é z a.

Még jól törölve sincsen homlokom
A' harcz' porától, izzadásitól,
Még szinte terhét érzik vállaim,
'S új baj szegődik már is ellenem.
Mi drágán vettünk béke! tégedet,

'S most elrepülsz, mint a' szelíd galamb,
 Mellynek tanyáját lángok égetik.
 Kiket Karenta' népe, és kiket
 A' nyargaló kún ejtett harcban el,
 Kiket Trencsinnél a' tolvaj csehek,
 'S Nándor' falánál rantott el görög kard,
 Hol véreteknek díja, hős fiak?
 Gyóztünk, gyászolnak ellenségeink;
 De győzödelmünk háborút terem,
 Mellyben mérésznek lenni kárhozat,
 Hős karral öldökölni, gyilkolás.
 Egész világon nincs hát senki hátra,
 Kivel mérkezni tudjon a' magyar,
 És kit megtörjön, többé nem talál,
 Olly méltó ellenséget, mint magát?
 Te álnok ember, nemzetemnek átka,
 Vid, általad bomolnak szíveink,
 Te, megsokalván o' kevés szerenését,
 Te hinted csendes napjaink közé
 A' rút hasonlós' magvait.

L á s z l ó- (j ó)

Setét nézésed, bátya, mint az éj,
 Mi háborítja belső csenededet?

G l é z a.

Idónk öcsém, melly ismét megbomolt,
 Annak homályát látod arczomon.

L á s z l ó.

Lelked' sugára földéri az.

G é z a.

Ha csügged, azt is bús homály fedi.
László, hiába víttunk békeségért.

L á s z l ó.

Való hát a' mit Bátor szolt imént?
De mit vizsgálom a' hír' titkait?
Hadd forrjon a' világ' nagy tengere,
Rendüljenek meg földünk' sarkai,
Miig az igazság úta fenn marad,
Van merre mennünk a' zavar között.

G é z a.

'S ha úton állók lesnek ottan is?

L á s z l ó.

Kiirtsuk őket mint a' rossz gyomot.
Az Isten' földén bűnnek nincs helye.

G é z a.

'S nincs más tanácsod a' baj' napjain?
Csak most terők le gyilkos fegyverünket.

L á s z l ó.

Vegyük fel ismét, sorsunk hozza így.
Vidnek szívéből kelt e' fergeteg,
Ő lássa majdan, mint megy el fölötte.

G é z a.

Ha csak magányos volna e' gonosz,
Ha sorsa honnunkét is nem ragadná,
'S a' jó királyt nem döntené magával,
Más játék volna, könnyen játszanám.

Salamon' szívébe furta ő magát.
 Egész sereg kell, hogy kirántsuk onnan,
 'S egy ország vérzik, míg mi harczolunk.
 'S így nem sokára vissza térhetünk,
 Oda, honnan Álmos őseink' hadát
 Győző karokkal győzni hozta ki.
 Ha illy sietve vesszük a' vasat,
 'S rokon vért ontunk össze, a' kűtést
 Magunk bontjuk meg, mellyet őseink
 A' hét vezérnek vérével kötöttek.

L á s z l ó.

Komor gyanú ez, bátya, csillapítsd,
 Vagy úzd pokolra, honnan származott.

G é z a.

Oh bár ne szállná hát meg lelkemet;
 De nézd, midőn e' harczra készülök,
 Melly nemzetemnek véréből iszik,
 Megrendül lelkem, vérem fagyni kezd.
 Mi a' jövődő illy csaták után?
 Gyengülten, és kifogyva tántorog majd
 Őn birtokában a' magyar, 's mivel
 Már semmi nagyra képes nem lészen,
 Mást fog csudálni, annak hódoland.
 Fűnyolva kérdi majd az új lakos,
 Árpád' országa hajdan merre volt?
 „Árpád' országa!“ László! „merre volt!“
 Az a' ki majd ezt hallja még magyar,
 Lerakja búsan fáradt csontait,
 S átokkal néz a' gyászos égre föl.
 Az átkozottak közt fog hangzani

Nevünk is egykor, égre mennydörög
 Az elbusúlt magyarnak vég szava,
 'S a' nagy boszúló meghallgatja őt.

L á s z l ó.

Irtózatos, bátyám, ítéleted,
 Mint fergetegben a' nagy istené.
 Látoñ, mi felhő nyomja lelkedet,
 De véleményem nem változhatik.
 Bátyám, egy Isten él! 's ha úgy akarná
 Hogy nemzetünkért vérem folyjon el,
 Bár tenger lenne, mind elontanám.
 Hogy róla elfordítsam a' veszélyt,
 Ha az segítne, déltől éjszakig
 Mint bujdozó, megjárnam a' világot,
 Böjttel sanyarnám, 's szomjjal testemet;
 Sárkányt ölelnék, és a' parduczok'
 Fészkébe furnám elszánt éltemet.
 Dē ím ez mind nem használ: háborút,
 'S kétes szerencsét vet ránk istenünk,
 Hogy mint keressük, hasznát úgy vegyük.
 Vérzik szivem, midőn meggondolom,
 Hogy majd rokonnak ás sírt a' rokon,
 'S temetni készül nemzetem magát,
 De nincs különb út: harcz, vagy rabkötél.

G é z a.

Haj! Béla' két fiának rabkötél!

L á s z l ó.

És melly kezeztől méretik reánk?
 Vid ordít szerte vért, és háborút,

Vid , a' csalárdság , 's gyengeség fia ,
 'S ennek kezébe adjuk a' hazát ?
 Bátyám , az a' ki fenn van , hallja meg :
 Álljon föl ember , a' ki értelem ,
 Kegyesség , 's fegyver által hasznosabb
 Lehet hazánknak , mint mi , vissza lépek ;
 Ha jobb tanácsot adhat a' veszélyben ,
 Ha lelke szírtnél állandóbb bajokban ,
 'S oroszlánnál vitézebb harczain ,
 Lelépek , és őt állatom helyembe ,
 'S mint hű árnyéka , járok nyomdokán ,
 Mert jobb elől a' jó ember kitér.
 De ím Istennek karja van fölöttünk ,
 'S a' nemzet' vérét tőlünk kéri vissza ,
 Ha Vid' kezére gyáván játszuk azt.
 'S illy ember birjon ország' harmadát ?
 'S dicsekedve mondja : „ Béla két fiát
 Lábom tapodja , és már nincs király. “
 Nem Bátya , ezt nem várom nyugton el.
 „ Másét ne bánts , ne hagyd sajátodat “
 E' szent igazság dörg a' fellegekben ,
 Ez van fölírva olthatatlanúl
 Csillag betűkkel a' szép ég' ölén.

G é z a.

Mi hát irányod , 's mint érthetjük el ?

L á s z l ó.

Én a' külföldre távozom legitt ,
 Segédül hívok lengyelt , és orosz ,
 'Te honn vigyázz , és készítsd harczodat.
 Ha megjövök , fegyverrel alkuszom :

Vesztők különben , így tán nyerhetünk.

G é z a.

Menj hát öcsém, nem gátlom dolgodat,
Menj, 's légy szerencsés minden útadon.
Mig elléssz engem bú, 's gond foglal el,
Azért sietve járj, 's jegyezd meg ezt:
Bár véres harczra készülünk, vasas
Mellünk alatt is békeség lakozzék.
Oh így le néz a' sorsok' istene,
'S nem hágy bajunkban, mellyet ráuk vetett.

L á s z l ó.

Mélyen van itt a' békeség beírva,
'S csak a' ki bántja, én azt büntetem.
Légy boldog Géza, nem késem soká.

(el)

G é z a.

El hát ti kedves gondolatjaim,
'S vad háború te fogd el gondomat.
Hogy miglen erre készülök, talán
A' nyugtos élet ismét vissza térjen.

(el)

PÜSPÖKI LAK GYÓRÖTT.

Ernye i. Dezső.

Dezső.

Mi hajtja hozzám mostan Ernyeit?
Irtóztatón üvölt a' fergeteg.
Hegy, völgy riadva borzadoz fagyában,
'S a' vad fa' lombja, mint az ősz' haja

Egyenlő dühhel marczongoltatik.
Barátom engedd értenem, mi höz
E' tájra illy szörnyű nap' estekor ?

E r n y e i.

Szörnyű lehet neked, nem az nekem.
'S ez ősz fejnek nem szörnyű semmi már,
Ha szép hazáját a' magyar ledönti;
Ha végre avval eltemettetik,
Vagy tévedezve bujdosik vadak közt,
És sírva néz a' napvilágra is.

D e z s ő.

Ne mondd tovább borzasztó álmodat.,
Rettent az engem, mint szavad, 's ma gad.
Szólj, melly baj érhet; a' titok gyötör,
'S csak a' tudott baj várhat kész segélyt.

E r n y e i.

Más veszte' napján retteg: én előre,
'S oh bár csalódva féltem e' hazát.
Ellenkező két csillag áll fölötte,
'S ha össze csap, lerontja mindenét.
Bajtársom! egys' er már elolthatók
A' lázadás' pusztító lángjait;
Örülve vissza tért a' földmives
Telkére, 's pásztorok sipoltanak
Az átkos ütközetnek téreir,
Most új viszátkodás szakasztja meg
Eddig javunkra össze gyűlt erőnket,
'S ki mer közöttünk békét szerzeni?
Gyászomra mindent megtudék; gonosz

Hírek' tanúja, 's kéme úgy jövök,
 Mint nyári felhő, úzve fergetegtől,
 Halállal, ártalommal teljesen.
 Vid a' mi átkunk, Vid' munkája ez,
 Hogy meghasonlott Géza 's a' Király.
 Zendúl az ország, 's a' haragos király
 Német hadat kér pártul agg ipától;
 Lengyelt, orosz, hí Géza is segédül.
 Nyakunkra hozzák külföld' táborát,
 'S előbb utóbb, ha így halad soká,
 Vad harczaink közt megfogy nemzetünk.

D e z s ó.

Bús a' te híred, honnom' hű fia
 'S gyászos jövődöd, haj! nagyon való;
 De nem szabad henyélnünk, nem szabad
 Ott csüggedoznünk, hol hazánk kiált.

E r n y e i.

Mi hát tanácsod? szólj, 's adj írt sebemre,
 Haszonnal tőled várhatom csak azt.
 Fél század ad neked tekintetet,
 Fél század ösmer, 's én tanúd valék.
 Szólj, mit tegyünk most? a' mi egyre sok,
 Tán össze vetve birják vállaink.

D e z s ó.

Isten' kezében vannak sorsaink,
 De mink evezünk; halld tanácsomat:
 Szerezzünk békét! még huzatlanúl
 Setét hüvelyben, csendes kéz alatt
 Nyugosznak a' halálos fegyverek,

Es Géza, László jó szívek, királyunk
 Szelíd, ha szelíden, jól vezettetik.
 Szerezzünk békét! Gézát én, te a'
 Királyt engeszteld, 's szerte csendesítsd
 A' meghasonlott lelkeket hazánkban,
 Hogy békeszóval víják a' királyt.
 'S talán az útról, melly elvesztene,
 Így még veretlen vissza térhetünk.

Ernyei.

Rölc, enyhádó szók mindezek barátom,
 'S midőn feléd intett sebes szívem,
 Szint azt ohajtám; a' mit most tudok.
 Mert lásd, erősen állunk bár mi még,
 De éhes örvény, 's népek' tengere
 Környözt, 's ha nem vigyázunk, elborít.
 És a' nemes vér, mellytől elszakadtunk,
 Nagy messze tőlünk, dél felé tanyáz,
 Árván hagyatva, 's árván hagyva minket.
 Mért rontaná e' szép faj itt magát,
 Vitéz oroszlán, a' vitéz oroszlánt,
 Hogy végre barlangjába róka üljön?
 De már nyugottabb szívvel indulok.
 Az új remény, mellyet tőled viszek,
 Hevítani fogja elhült keblemet;
 A' zivatar is, melly szembe jött velem,
 Kísérni fog most nyájas szolgálként.
 Isten veled! nem késem már tovább,
 Segéd karodról már bizonyos vagyok.

(el.)

D e z s ő.

Járj boldogúl nagy lelkü jámbor ősz.
Isten! ki tetteinkben vagy jelen,
Hallgasd meg őt, és hallj meg engemet.
Te, ki kebleinkbe szívet alkotál,
Nem azt akartad, hogy mind szüntelen
Egymást csigázzuk, öljük, ostorozzuk.
Hagyd érzenünk a' béke' szép kegyét,
Adj a' harczban törteknek enyhülést,
Adj e' hazának boldog éveket.

MÁSODIK FELVONÁS.

FEJEDELMI LAK NAGYVÁRADON.

G é z a , és L á s z l ó .

L á s z l ó .

Nincs , semmi sincsen , bátya , hasztalan
Lépdeltem át honnunk' határait.
Ott künn ! ki gondol ottan úgy hazánkkal ,
Mint mink , kiket szült , táplál , és nevel ?
Mellünk lesz a' csatában védfalúl ,
Karunk az ostrom , 's kardunk a' segéd. .

G é z a .

És jobb ügyünk , melly föltart sok csapást.
Öcsém talán rossz , és talán nem az ,
Hogy el nem érhetéd-irányodat.

L á s z l ó .

Ki tudja ! még utóbb is ez gyaláz meg.
Sem béke , sem harcz : hitvány állapot.
Ha kész veszélytől kéne tartanunk ,
Kész a' szekercze , dárda , pajzs , 's az Isten
Igaz ügyben elnem hágy soha.
De melly kar ó meg nem remélt csapástól ,
Az orozva gyilkolót ki sejtí meg ,
'S ki tudja elkerülni ál vasát ?
Biz' Isten ! harczainkban több szerencse volt ,
Mint e' homályos béke' napjain.

Bátran megy a' csatába jó vitéz,
 Előnyomúl mint a' gyors áradat,
 Rettentve villog jobb felől vasa,
 Vérajka istenét említi, 's a' hazát;
 De ellenünk pokol szövetkezik,
 'S ha győzödelmünk' elsőkké teszen,
 A' kárhozatból fűz fejünkre díszet,
 'S testvéreink jajából kölcsönöz
 Dicséretünkre gyászos éneket.
 Ha vesztünk, a' nép el leszen tiporva,
 'S kétes szerencse' habján ringadoz.

G é z a.

Légy csendesebb, öcsém, ne háborogj.
 Nem olly rosszúl áll dolgunk, mint hívók,
 'S tán vége jobb lesz, mint volt kezdete.
 Jer, addig is vadászat űzze el
 Agg szíveinkből a' gyötrelmeket.
 Kecsegtetőn virít könnyebbedést
 Kereső szememnek a' hűvös berek.
 A' gyenge lomb suhogva hajladoz,
 'S alatta szenderítőn zúg el a' patak.
 Kövess: vadakra jobb irányzanunk,
 Mint ember ellen fenni tőreinket.
 De ím a' Győri főpap, vagy csalódom?
 Mi hozza őt most tájaink felé?

D e z s ő. (jön)

Isten' nevében béke a' hiveknek!

G é z a.

És béke mondójának!

L á s z l ó.

Győri főpap,
 És a' királynak híve, bámulom,
 Hogy itt közöttünk látlak; nem tudod,
 Hogy itt halálnak révén jársz?

D e z s ó.

Nem, azt
 Nem is hihetném, 's a' ki ösmerőtök,
 Csak a' csatában retteg tőletek:
 Itt házatoknál nem tart semmitől.

L á s z l ó.

Megváltozott az, jó hazám' fia:
 Harcz táboroz már honn is a' szívekben;
 De bizva szélj bár, égek hallani,
 Mert jót jövendől jámbor németed!

D e z s ó.

Csak a' hogy' el lesz tőletek fogadva. —
 Fejdelmeink, hazánk' bölcs atyjai,
 Ti kikre áldással néz a' Magyar,
 Egy bujdosót keresnék nálatok,
 Egy üldözöttet, adjátok ki őt.

G é z a.

Tudtunkra nincsen bár itt üldözött,
 Ha feltalálod, nem gátoljuk őt.

D e z s ó.

Nagy volt az, és országos: bíborát
 Arany ragyogta, 's boldogság, körül;
 Előtte bátran ifjak, gyermekek

Enyelgve, játszadozva dalltanak,
 'S pártát füzének illatos virágból,
 Hogy azt viselje tiszta homlokán,
 Apák vigadtak, és anyák örültek
 Vig serdülőket látva víg körében.
 Most hogy zajára a' harcz' vad szavának,
 Pártája hullva szerte bujdosik,
 Egyszerre megszűnt a' zajúlt öröm,
 'S bús aggodalmak sírnak nyomdokán.
 E' bujdosót, a' békét, hajtom én,
 Tán föltalálom még itt nálatok.
 Ennek Fehérvár' fényes udvara
 Egy ellenséget, egy halált nevelt.
 De a' szelídség hajlékában itt,
 Hú kebletekben itt még feltalálom
 Az égi békét, mellyért fáradok.
 Adjátok őt ki, e' nagy bujdosót,
 A' bel hadaktól rettegő hazának,
 Hogy míg ez enyhül aggodalmiból,
 Szép híreteknek keljen csillaga.

L á s z l ó.

Jám bor beszéd ez, 's csendes lelkedet
 Hú hangjaidban festi szózatod;
 De mind ezek nem rajtunk állanak.
 Nekünk a' békét vassal kell takarnunk,
 Különben ellenségünk' mártaléka,
 És rossz kezekben bűnöket terem.
 Vagy mink, kik nem sejtethve még okát is
 A' bíboros rokonnak kedviből
 Egy álnok által számkivettettünk,
 Mi csuszva menjünk ifjabb térdihez,

'S Árpádi vérünk rabbá hüljön ott,
Hol nagy királyi őseink nyugosznak?

D e z s ó.

Nem úgy ohajtom én a' békülést.
A' mit tevék itt, szint azt Ernye
Már elkövette a' király előtt.
Azt kérjük csak, hogy össze jőjeteek.
Majd a' szigetben száll meg a' király,
Ott a' rokonság' egy tekintetétől
Elolvad a' vád' dermedő fagya:
Engedve ő is, tik sem háborogva,
Találkozástok békeség leszen.
Jertek velem most: szent úgy vár reátok,
'S az ég' hatalma kedvez: jertek el.

G é z a.

Istennek híve, 's híve a' hazának,
Jó pap, belőled most az ég beszélt.
Nincs mit felelnünk bölcs tanácsod ellen.
Öcsém! ne késsünk: itt az alkalom;
Még vissza venni könnyű a' nyilat,
Nincs elrepítve, bár idegben áll.

L á s z l ó.

Hiszem, hogy úgy lesz, a' mint mondva van,
Bár meggyőződve nem vagyok belől.
De téged, püspök, és agg Ernyeit
Hosszú idő tett biztos férfiakká:
Azért nem késsem; bátya! jobbomat
Egyesülni nyujtom szívesen veled.
Rajtunk ne muljék a' jót elkövetni,

Ha más mulasztja, mink nem bűnhődünk..

D e z s ő.

Oh hála néked szent atyám az égben,
Te egy nagy nappal áldottál ma meg.
(el)

KIRÁLYI LAK FEHÉRVÁROTT.

S a l a m o n.

Mint sebhettett őz jár, úgy járok én
Letartva, 's ösztönözve fájdalomtól,
Szivemben hordva bánatot, boszút.
Megesküvém Gézát elejteni,
Hogy a' királyi fény homályt ne kapjon
Nagysága által, mellybe öltözött.
Megesküvém; mert fájt elmellőzve lennem,
Mert szégyenemben látta büszke nóm,
És a' ki ti kon legtöbbet teszen,
Sereggel biztat agg ipam, ha kell.
De benn az elme küzködik dühömmel,
És Gézát menti, vádol engemet;
Anyám is a' hű, aggódó kegyes szív,
Előre megsiratva sorsomat,
Mély gyászban ül, 's nevemhez jajt kever.
Csak nóm kívánja Gézát a' szelídet,
Temetve látni, 's Lászlónak hatalmát,
Kik a' csatában karjaim valának.
Csak Vid nem alszik, Vid nem nyughatik
Zápor gyanánt hírekkel elborít,
'S új zajba hozza zajló keblemet. —
Ha ez csalárd, 's csak játszadoz velem?

Hah melly gyanú ez! mint egy tűztorony
 Kél lelkem' éjén, 's borzasztó világa
 Egy életoltó szörnyetegre sűt.
 Ha, Vid, csalárdúl játszol én velem,
 Vid! akkor inkább kétszer halj meg önként,
 Hármaz halállal öllek én, ha csalasz.

V i d. (jő)

Uram király, hű szolgád üdvözl.

S a l a m o n.

Inkább a' sátán, mint te most. Eredj,
 Sejtjük, ha jó jön, vagy gonosz felénk.
 Én ördögökről gondolék, 's te jósz,
 Vid, átkaimmal rakva jósz, eredj:
 Ez óra még több átkot vet reád.

V i d.

Kegyes király, hogy' érdemeltem ezt?

S a l a m o n.

Hogy' érdemelted? Látsz-e két napot
 A' tágas égen? A' zajos duna
 Nem tért-e viasza, hegyre áradozván,
 Hogy eltemesse a' magyar királyt?
 Nem hullanak le a' bús csillagok,
 Nem esküdött még össze ellenem
 Ég, tenger, és föld: Géza, 's népei?

V i d.

Bocsánatot, király, nem értlek.

S a l a m o n.

Nem értesz? Oh ez még is sok. Hová
Lett hát ama' nagy bölcsesség' ere,
Mellyből szünetlen új hír buzga ki
A' pártütésről, 's százezernyi cselről?
Mi lett belőled Vid? te most
A' néma halként szótlan állasz itt.

V i d. (félre)

Fordulj palást: szelünk megváltozott.

(Salamonhoz)

Királyom épen most jó Ernyei,
Ő tán szerencsésb hírrel érkezik.

S a l a m o n.

Vélnéd?

V i d.

Kivánnám.

S a l a m o n.

Melly vigasztalás!

A' szűk időben bővek vágyaink.
Egyet kivánnék én csak: azt kivánnám
Hogy tárva állna szíved itt kezemben,
Hogy mint levélből olvasnék belőle,
'S tudnám, nekem szolgálsz e, vagy pokolnak.

(Ernyei föllép)

De imhol Ernyei. Hát mi jót hozál?

E r n y e i.

A' rossz időben jót ne várj, csak a'
Hizelkedő hoz most jó híreket.

Komoran borong előnkbe a' setét
Időnek átokontó fellege.

Hazája' gyászát mélyen érezi
A' hazafi. Jó királyom arczomou
Olvashatod, mi fekszik e' sziven.

S a l a m o n.

Oh bús az, és homályba sűledő,
Mint fergetegben a' rémséges éj:
Keserv, halál lebeg azon, Ernyei,
És a' reménynek elhaló tüze.
Mi mélyen estem én hát illy hamar!

E r n y e i.

Nem úgy, királyom, még nem eshetél;
Mert ím hüvelyben vannak kardjaink,
S a' szent rokon vér nem kiált bosszút.
De a' jövőre nézvéu, hallj tanácsot,
S ne vesd meg azt, nem rossz szívből ered.

S a l a m o n.

De hát ezért jövel-e Ernyei,
Hogy, mint gyanítom, hosszasan gyötörj
A' multakat, jövőket, egybevetvén,
'S képzelt bajokkal ámítsd lelkemet?
Nyugtót keresnék, és ti felzavartok,
'S bámulva néztek rám, ha, mint vadak,
Szaggatva visznek indulatjaim.

E r n y e i. (szomorodva)

Isten veled, hát honnom' jobb ügye
Szakadj kehel, 's temesd el titkodat,

Nincs a' ki szánjon: büntet' istenünk.
 Békét ohajt a' harczra szült' nemes,
 Azért sohajt a' pór is telkein,
 De hasztalan! lenyomja vas kezével
 Viszálkodásunk a' kegyes reményt. —
 Még is kimondom, nem hallgathatok.
 Királyom, e' napokban számosan
 Meglátogatnak honpunk' nagyjai.
 Vigasztalatlan el ne küldjed őket.
 Békét kívánnak, add meg azt nekik.

S a l a m o n.

S ki kényszeríthet engem nem csatázni;
 Ha békeségem háborítva van?

E r n y e i.

Az még ezentúl lesz csak háborítva,
 S nem kényszerítés a' tanácsadás.

S a l a m o n.

Igen! beszéltek, hogy higgyünk, 's ha már
 Jól elvakultunk, visztek, mint akartok.

E r n y e i.

Setétek a' te képzetid, király;
 Oh bár beszédem által olly világban
 Látnád hazánkat, mint a' déli nap.

S a l a m o n.

Hah mennyi bajba ütköznék szemem!

E r n y e i.

És mennyi bajtól menthetné meg azt.

A' melly király hű népének szívében
 Mint trónusán ül, győzhetetlen az,
 'S mindenható, mint égben istenünk.
 Szeresd, kíméld a' népet, oh király:
 Közötte még most nános sok gyűlölöd.

S a l a m o n.

(föl, 's alá járván, végre Vidhez fordulva)

Mit mondasz ehhez ?

V i d. (erőltetve)

Nem tagadhatom.

S a l a m o n.

Nem ! Én felőled mást hiszek vala.

V i d. (magában)

Azért kell épen most így szólanom.

S a l a m o n.

Hát két királyod már felejtve van ?
 'S midőn királyisága' szép egéből
 Lelépni készül elhűlt érzetem,
 Nincsen haragra gyújtó szózatod ?

V i d. (erőltetéssel)

Ha mindenek, mint mondja Erneyei,
 Békét kívánnak, illő, hogy mi is
 Békét javaljunk ; mert a' köz kívánság
 Hasznodra csak : károdra nem lehet.

E r n y e i.

És ezt ne vedd erőltetés gyanánt

Mert tudd, királyom, legszebb jót akarni,
'S önként leginkább ezt te akarhatod.

S a l a m o n. (gondolkodva)

Önként leginkább én akarhatok?
És legszebb jót akarni? jót akarni,
Mellyben lerontom szívemnek felét,
'S szabad röpiültét elfejti lelken!
De így is törve, úgy is össze zúzva
Nem mondok ellent. Azt a' háborút
Melly itt marad még (keblére mutatva)
                                elviszem magam,
'S ha ingadozni láttok útamon,
Ne szóljon meg gyalázó nyelvek,
Mert én egy ország' harczát hordozom.

(elmerülve)

Király! ország! országom nincs nekem.
Egy harmadával, egy szép harmadával.
Szűkebbre szabták azt a' végzetek.
Vagy mit beszélek! — béke hát velünk!
Békét kiáltson minden, 's bűnajakkal
A' had' nevét bennem ne keltse fel.
Én harczczal álmodom bár éjemen,
Békén köszöntöm a' kelő napot.
Vigyétek hírül: én már áldozám.

(el)

Ernyei.

(komolyan utána nézve, azután Vidhez)

**Belőled Vid ma jobb ügyünk beszélt.
Ha ez szivedből jött, és hű maradsz,
Megáldlak érte ég, és föld előtt.**

V i d. (keserűn)

Megáldasz hát, megáldasz Ernyei ?
 Megáldlak én is, mint az ördögöt,
 Kopott apostol, hogy pokolra szállj.
 'S téged czudar nyelv, téged tág kereplő,
 Tőből kiteplek, mint a' rosz gyomot,
 Ha még szívemnek ellenére szólsz.
 Melly oktalanság! — hah! de esküszöm
 E' szívre, melly csak vért szomjúhozik,
 E' nagyra vágyó lélek dölfire,
 Es a' pokolra esküszöm: komor
 Felhót szakasztok csendetek fölé,
 Mellyből halálhang fog ledörgni!

(el)

S Z I G E T.

Egy részről S a l a m o n, E r n y e i, D e z s ő,
 V i d, más felől a' fejedelmek jönnek, mind két
 felől sok kísérrökkel.

D e z s ő. (középre lépve)

Jó szív, szelíd szándék vezérle titeket,
 Oh egy anyának, a' hazának gyermeki!
 Az lelkesít most engem is, midőn
 Hozzátok intézem beszédemet!
 Pártoskodástól nem rettentelek,
 Sajg még sebünk, melly attól vágatott,
 És rakva vérjelekkel bús egünk.
 István királyunk győzött mindenütt;
 De midőn Kupát, Gyulát alázza meg,
 Csapása által gyengült nemzete.
 Pétert. Abát említsem? ah sok az

A' mit kezökben népünk szenvedett.
 S mi is megértünk egy bús látományt.
 Haragra gyulva András, Béla küzd,
 Küzd, 's a' Magyar vész harcaik között.
 De így örökké ez nem tartható.
 Hollók lakoznak majd hadunk' dögéből,
 S az árva honnt ki fogja védeni?
 Avagy vesszszünk, 's aztán nem kell haza?
 Úgy, úgy! 's vadaknak hagyjuk e' helyet,
 Holott apáink' kardja villogott.
 Árpád' nyomán majd medve czaammog, és
 Morogva nyalja sívó kölykeit,
 És hol Lehelnek kürte megriadt,
 Majd kánya vijjog, 's éjnek szárnyasi
 Várják visítva a' kelő vihart.
 Ne hagyjatok hazánk' hatalmasi,
 E' sorsra jutnunk oh ne hagyjatok.
 Nem rég vagyunk itt, 's már is egy Abát,
 'S egy átok szülte Pétert ősmérünk:
 Elég ez ínség egy századra már.
 Im mind esengve állunk itt, könnyörgők,
 Hogy nyujtsatok testvéri jobbokat,
 És a' hazának biztosabb reményt.

G é z a.

A' zendülésben első nem valék bár,
 Itt az kívánok lenni, 's mindenek'
 Halltára 's nem titkolva mondom: a'
 Magyar királynak áldás, békeség.

S a l a m o n.

A' mint kívánja Géza, úgy legyen

Áldás fölötte, 's béke birtokán.

L á s z l ó.

Nem hímezünk szót: a' mi ajkainkon
Hangzik, szívünkben szinte az buzog,
Mi mind szívünkből ejtünk hékeszót.

S a l a m o n.

A' jóra termett embernek szive
Szavával egy nyomon jár.

L á s z l ó.

Igy tebát
Mi mik vagyunk, ha kétled ezt felőlünk?

S a l a m o n.

Nem kétlem annyira, mint te vítatod.

L á s z l ó.

Okot mi még csak kétlened sem adtunk,
Es sajnos az, hogy nem bizál hitünkben.

S a l a m o n.

Nem mondtam azt még senkinek felőled.

L á s z l ó.

De tetteidből látták mindenek.

S a l a m o n.

Oh bátya, ha te vádakkal jósz reám,
Egy tenger indul akkor meg keblemben,
'S annak csekély e' kis sziget' köre:
Országos árja országot borít el.

G é z a.

Öcsém , királyom , csillapodjatok.

L á s z l ó.

Nem bátya ! egymást meg kell értenünk.

S a l a m o n.

Mi hát a' szándék , mellyel jöttetek ?

G é z a.

Ha egyre tárgyaz keblünk' gerjedelme ,
 Azt fel ne bontsa egy csekély ige.
 Hallgass meg engem , 's tudd szándékomat.
 Minthogy megindult lelkeink között
 Bűnös falat vont a' viszátkodás ,
 'S hol egybe férő gondolatjaink
 Találkozásnak másszor , most gyanú,
 E' fészkes ördög' szálla meg , 's haraggal
 Eltölte téged , minket félelemmel ,
 Ki kell ez ármányt irtanunk szivünkéből.
 És ím az első lépést megteszem.
 Rokonom , 's királyom ! mint a' hat vezér
 Árpádnak hajdan , úgy én itt neked
 Hűséget vallok , 's vérem folyjon el ,
 Ha gondolatomban árulás lakik.
 Te légy az első , 's fényes koronád
 Homályt ne lásson általam soha.
 Csak a' min olly hű szívvél csüggök én ,
 Fogadd hasonló érzéssel te is
 'S adj a' hazának boldog éveket.

L á s z l ó.

Legyen felejtve hát a' múlt előttünk ,

'S e' hódolást fogadd el tőlem is ;
 Mert érzetem jó bátyáméval egy. :
 'S mivel hitünkben kétséged szakadt ,
 Istenre , és jövődő napjaimra ,
 Mellyekben üdvös éltemet reménylem ,
 Esküdve légyen hűségem neked.
 Hozzá adom még , hogy mig úgyeid
 A' nemzetéi lesznek , készen áll
 Karom , 's hadam kísérni harczodat.
 Csak a' kötést , 's az ország' harmadát ,
 Melly a' szerént van birtokunk alatt ,
 Ne bántsa senki gőgje ; mert azon
 Halála fekszik annak , a' ki bánt.
 Ez minden , a' min esküvésem áll.
 De van még egy kérelmem , halljad azt is ,
 Ne mint király , úgy halld mint jó rokon.
 Nézd , nem csak én , mind a' kik itt vagyunk ,
 Ohajtjuk , 's kérünk , hogy ne németezz ,
 'S idegen tanácsra fellegvárt ne rakj :
 Magának jó a' külföld , és dicső
 Lehet , ha tettek hirdetik nevét ,
 De jó sokáig nem lehet neked.
 Ha fogy szerencséd , mint hajója törtet
 A' csalfa tenger , úgy kilők magából ,
 'S temetve ott hágy sajkád' romjain.
 Ezt kérve csak , 's ohajtva mondom el ,
 Ha mindezekkel jó szivedbe vészsz ,
 Kardomra metszem e' napot neveddel ,
 'S midőn leginkább tornyosúl bajod ,
 Leharczolom , mint első tartozást ,
 Haláloedért halállal , véredért
 Vérrel , hogy a' hazának mentve légy.

Ernye i.

Jó szók ezek királyom, vedd kegyédbe,
 'S tedd, hogy ne kelljen többé tégedet,
 És benned országunkat féltetniünk.
 Csak rajtad áll, hogy boldogok legyünk.
 Áldott szövetség int, hajolj ölébe,
 'S pokolra szállnak aggodalmaink.

Salamon.

Legyen meg, a' mit mindnyájan kívántok,
 'S az össze hangozó szívek között,
 Magam ne álljak, mint a' szirt, merőn.
 Hallgasson el hát a' vád, Nándor is
 Legyen felejtve, melly zavart hozott. —
 Ti hívek vérrel, hívek esküvel,
 Bátyáim, és ti honom' jobbjai,
 Köszönöm, hogy elragadtatok heves
 Indulatimnak ál örvényiből,
 'S nem ütközettel: szóval végezénk.

(Gézához)

Fogd csendre vágyó bátya jobbomat,
 Békét ajánl az, és vesz tőled is.

Géza.

Itt jobbom oh király, itt szívem is vele.
 Békét az Isten adjon hosszasan.

Salamon. (Lászlóhoz)

Dicső vitéz jó bátya jer felém,
 Add harczra termett jobbodat te is,
 És kard helyett szorítsad jobbomat.

L á s z l ó.

Vitézebbet már nem szoríthatok,
 'S ha ez királyi kéz nem volna is,
 Mint bajnok avvá tennéd: nyujtsd ide,
 Itt jobbom, itt a' béke, 's szívemen:

(kezét tartva)

Maradjunk így meg, 's jőjön fél világ,
 Rendülni nem fog honnunk általa.

A z U r a k.

Sokáig éljen a' magyar király,
 Fejedelmeink sokáig éljenek!

E r n y e i. (magában)

'S te vigadozz hazám.

V i d. (félre)

Ha! gyász reád.

S a l a m o n.

Barátim e' szives kíváнатot
 Örömmel hallok érttem s engeni.
 Köszönni úgy fogok, hogy gondomat
 A' béke fenntartásra szentelem.
 Im itt ajánlom két tanácsimat
 Kezesül ti néktek, bátyaim: Videt,
 És Ernyeit, vigyétek tőlem el,
 Hogy hinni merjék megnyugvásomat.

G é z a.

Válassz te is hát híveim közül.
 'S ha fölsüt ismét napja bús hazámnak,
 Ha fellegink' borultát elveri,

Örülni fog hős Béla' gyermeke,
 Örülni fog minden magyar vele,
 'S áldás magasztal tégedet, király.

A z U r a k.

Éljen, sokáig éljen a' király!
 (el)

E r n y e i. (hátra marad)

Sokáig éljen? egy ember' élete
 Ha jó, rövid, ha rossz, hosszú nagyon.
 De rossz szívű nem volt Salamon soha:
 'S még is mi tör ki rajtad agg kebel,
 Mi fojtja meg benned az öröm' szavát?
 Gyanúk, nehéz gyanúk! szegény fejem!
 Oh Salamon, a' béke' csendes napjait
 Fogják-e élni honnosim, veled,
 Vagy elvadultan új veszélyre hisz
 Viszátkodások, és csaták közé?
 Szegény magyar! már ön magának is
 Fél hinni, és kezeset vesz, ad viszont.
 De hadd legyen! talán használhatok,
 'S ha a' gyanúkat így kiirthatom,
 Tégy bár legundokabb vidékre, az
 Erősödő hazában, öröm lesz életem.
 (el)

FEJEDELMI LAK NAGYVÁRADON.

V i d. (magányosan)

Inkább pokolban, annál század öllel
 Mélyebben inkább, mint itt. Oh idők

Kikben reményem' fénye csillogott,
 Vesztemre jöttök, 's tűntök el.
 Milly csúfosan végződnek álmaim,
 Mellyek az egekre vitték vágyamat!
 Kaczagjatok setéség lelkei,
 Hogy ajkamon nem tört ki szózatom,
 'S elcsüggedék a' pálya' kezdetén,
 Im, győz gyalázatomra Erneyei,
 És én irányát eszközöljem itt!
 Nem úgy! forogjon vissza a' kerék,
 Fölbujtok itten minden lelkeket,
 'S hasznomra hajtom Géza' udvarát,
 De lassan, ösmerősim jőnek itt,
 Talán ma többet végeznek velők.

S z ó n o k, B i k á s, P e t r u d, (jőnek)

S z ó n o k.

Légy üdvöz itt ez új szállásodon!

V i d.

Itt is királyom' híve holtomig,
 Szivből örülök láthatástokon.
 Mi hír barátim?

S z ó n o k. (vállat vonítva)

Szent a' békeség.

B i k á s.

De jaj a' vadaknak Béla' két fiától,
 Napestig úzik, mint napszámosok,
 És én örömmel járok el velők.

V i d.

Silány multság ez, neked Bikás,
Inkább orosz vért ontanál, 's neveddel
Hadd zengenék kárpát' bércei.

B i k á s.

Haha! bizony jót mondanál te Vid,
De elfelejtéd, hogy segéd orosz vért
Jó hit szerént nem illik ontanunk.

V i d.

Oh könnyü arról tenni. Látod-e,
Itt kel föl a' nap, és ott nyugszik el
Egy más világnak szinte vég határán.
Nem ott van a' vég, a' hol kezdve volt.

B i k á s.

Szavadnál foglak, énnekem, mire
Lenyugszik a' nap, háborút szerezz,
Ha csak akkorát is, mint egy hangyaboly
Mert istenemre bár! meg nem marad
Biharban tőlem egy vad is; ha még
Soká leszünk a' béke' börtönében.

V i d.

Isten veled hát! jó vadászatot,
Tarts számot, a' mit kértél, megleszen.

P e t r u d.

Szónok te nem jössz?

S z ó n o k,

' Nem, csak menjétek.

Petrud.

Ha háborútok kész lesz, híjátok.

V i d.

Kezet rá Petrud : ezt kívánom én.

(Bikás, Petrud el)

Nem tréfa' hangján, nyílt szíved szerént

Mondd el, mi a' hír, Szónok, mint vagyunk ?

S z ó n o k.

Csak a' mint mondám, szent a' békeség.

Az élet nyugszik, mint a' rossz fiú,

Kit anyja sok veréssel altat el,

És félve attól, hogy majd felriad,

Álommal ől meg, aztán ő hal el.

V i d.

'S így a' betegség rájtatok halálos ?

Ébredjeteek föl !

S z ó n o k.

Kelts föl hát, ha tudsz.

V i d.

Legszívesebben, csak hát keljeteek. —

Mit mondasz ahhoz, a' miről veled

Már volt beszédem ?

S z ó n o k.

Mind jó, mind helyes:

Egy ország ! egy király ! mint mindenütt,

Nálunk is ezt oha'itom én, 's ha már

Egy van, fölöttem, kettőt nem bírok,

Nem

Nem, nem kívánok bírni, mind igaz;
De ehhez út kell, mód és alkalom.

V i d.

Arról ne aggodjál, csekély dolog,
Csak tégy bizottá, hogy, ha kelletek,
Kész haddal álltok a' király' felére.

S z ó n o k.

Tarts számot, arra mindig kész vagyok.

V i d.

Köszönöm, barátom, a' király' nevében.
Nekem csak ez kellett; de szólj, miben
Lehet reményem e' két társaidhoz?

S z ó n o k.

Mindenben, a' mit én ígérhetek.
Bikás csak addig méri a' jövődöt,
A' meddig éri kardjával: neki
Egy szikra kell csak, már felünkön áll.
Petrud komoly bár, még is titkon ég,
'S magasbra vágó, 's minthogy Ernyeit,
Vejét, királyunk tündökölteti,
Közelb kívánna ő is esni hozzá.
Ezekkel én majd könnyen végezek;
Most, hogy gyanút ne támaszson beszédünk,
Eltávozom.

V i d.

Járj boldogúl.

A' mit beszélünk, rejtse kincs gyanánt;
Haszonnal fejtjük nem sokára ki.

S z ó n o k.

Légy rajta! én eljáróm útamat.

(el)

V i d.

Hatalmasan megy minden: még csak egy

Lépés van hátra: a' harcz' zendülése,

'S egész hadakkal több van pártomon-

(Bátor jó)

Hah! Bátor, épen téged vártalak,

Illy karra is van szükség, nagy pedig-

(Bátorhoz nyájasan)

Ifjú vitéz hová?

B á t o r.

Fejedelmeimhez.

V i d.

Vadászni vannak.

B á t o r.

Még elérem őket.

V i d.

Már messze vannak, el nem érheted.

'S ha nincs okod sietni máshová,

Keltsük beszéddel a' halott időt,

Beszédem úgy is volna rég' veled.

Te, mint látszik, kerülsz, pedig

Hidd, nem kerestem károdát soha.

B á t o r.

Károm csekély is volna tán neked,

'S minthogy beszélnem kényszerítesz, ám
Halljad: kerülni társaságodat
Még több okom volt eddig, mint keresni.

V i d.

Ezt megbocsátom. A' hír sok gonoszt
Terjeszt felőlünk, 's jókat is. Nagyon
Csalatkozunk gyakorta, 's többnyire
Rosz híreket könnyebben elhiszünk,
Vagy félelemből —

B á t o r.

Nem Vid, a' nemes
Szívű előbb hisz jót el, mint gonoszt,
Rosz hírnek én örülni nem tudok.

V i d. (félre)

Hah! gyermek. (Bátorhoz)

Erről most elég. Utóbb
Másképp ítéld, tán felőlem Ifjú,
Te névvel bátor, szívvel bátorabb,
Hallgass meg engem; mert javadra szólok.
Te szinte még korán, 's már is dicsón
Léptél föl a' világ elé, akard,
'S a' legderültebb polczon áll neved.
Vidám erő csillámlik arczodon,
'S az égre lelked, mint nagy termeted,
Együtt serdültek szép sugár gyanánt.
Fejlő tehetségednek érzetében
Rendíthetetlen állsz az élet' útján:
Nincs, a' mit el ne érne vas karod.
'S te még is itt, homályban itt heversz!

Ruházva illy sok, nagy tulajdonokkal,
 Hová temetnéd mind e' kincseket?
 Szűk hely van itt számodra, jer tovább,
 A' nagy világban kell nagyot keresned,
 'S ott járnod a' dicsőség' nyomdokán.

Bátor.

Szűk hely, dicsőség, nagy világ: hiú szók.
 Az erősnek a' hely nem volt szűk soha,
 'S a' gyáva tágas úton is szorúl;
 A' nagy körül van nagy világ: kicsin
 Bár melly világban a' kicsin szívű.
 'S nem a' világ lesz-e nagy, mi általunk?
 'S kit tett a' hely dicsóvé ekkorig?
 Vagy tán csalárdság, rút agyarkodás,
 Árulkodás, gyilok, 's irigykedés,
 Tesz nagy világot? Istenemre! úgy
 A' nagy világnál én különbb vagyok.
 Legyen kié bár, nem nekem való.
 A' hol becsületem megférhet, ott
 Elférek én is.

(menni akar)

Vid.

Lelkesen beszélsz.
 De mért sietsz el? nincs tán sürgetőd?

Bátor.

De van Vid, nagyon is sürgető pedig,
 Itten körülöd nagy világ lehel.
 Megvesztegetne még utóbb,
 Sőt fojtja is már mellemet. (mentében) Talán

Egykor beszélünk még, de réz ajakkal,
 'S aczélos nyelvvel, addig is vigyázz,
 Hogy el ne nyeljen itt a' kis világ.

(el)

V i d.

Ördög szülötte! már is hogy sziszeg.
 A' szélvész úrfi milyen pattogó.
 De veszszén el bár, hármát már bírok.
 És a' kezesség! annak vége lesz,
 Ha ez bevádol csábításomért.
 Jól van, helyén van, épen úgy ohajtom:
 Majd a' zavarban könnyü lesz halászni.

(el)

L á s z l ó, B á t o r. (jőnek beszélgetve)

L á s z l ó.

'S mikor beszélt Vid e' felől veled?

B á t o r.

Csak épen most, hogy innen elmenék.
 'S ha nem tekintem tisztét, 's e' helyet,
 Melly tiszteletben áll a' jók előtt,
 A' meanyi rossz szót mondott, annyiszor
 Elöltem volna minden életét,
 Hogy jó nevemben kételkedni mert.

L á s z l ó.

Jól tetted ezt, 's hogy többet nem tevél,
 Inkább becsüllek értte. Szólj, magad
 Valál az első, kit kerülgetett?

Bátor,

Elöttem Szónok, Petrud, és Bikás
Jövének erre, 's Szónokot vele
Bizton beszélve leltem, hogy jövék.

László. (kezét fogva)

Te hú maradtál Bátor. Ifjuságod
Csábíthatóbb volt, mint a' többiek,
'S te hú maradtál. — Menj, hídd Ernyeit.

Bátor.

És eltemessem azt a' bűn' fiát?

László.

Hagyd el, hitünkben áll, kímélni őt.

Bátor.

Oh bár hitünkben állna föld alá
Küldözni mindent, a' mi ördögé.
Hűségem addig csorba, míg Vid él,
'S míg őt pihegni látom, vétkezem,
Mert átkaimmal töltöm a' napot.
Hagyd őt pokolra vernem, oh ne kíméld.

László.

Nem Bátor az már nem lehet, nyugottan
Kell a' dolognak végét várni. Menj,
Hozzá ne szólj, csak hídd el Ernyeit.

Bátor. (mentében)

Megyek; de most ez egyszer kénytelen.
Kár élve hagyni illy egy fő gonoszt;
Egy illynek élte, melyet elszalasztasz,

Ezer halállal jó majd vissza ránk.

(el)

L á s z l ó.

Hű lélek, azt te meg nem óhatod.

(leül)

És így vagyunk már ismét, mint valánk.
A' mit nagy ügygyel annyi jók füzének,
Megbontja könnyen azt egy ál hitű.
De Vid közöttünk többé nem marad;
Mert bár hivek még főbbeink, idővel
Fog rajtok még is a' hízelkedés:
Salamon kezesség nélkül is hihet,
'S talán fog hinni; én a' jámbor ősz
Szelíd szavakkal küldöm vissza majd,
'S harag közöttünk nem lesz általa.

E r n y e i. (jó)

Nagyságos úr, parancsolál velem.

L á s z l ó. (elébe megy)

Végy búcsút tőlünk jámbor férjfiú,
Kezességédnek immár vége van:
Bár fájdalommal, megválnak ma még.

E r n y e i.

Ha meg kell lenni, ám legyen, 's noha,
Már vissza vágytam árva ősz lakomba,
E' hirtelenség még is megzavar. —
Itt köztetek jó napjaim valának.

L á s z l ó.

Magad ha jöttél volna Ernyei,

Haddal jöhetne értted egy világ,
 Olly kedvesünk vagy, haddal védenénk.
 De hitszegőnek itten nincs helye.

Ernyei.

Itt hitszegő?

László.

Ne bámuld Ernyei,
 Mindent megérthetsz. Mink csak harmadot
 Birunk e' honnból, és ha Vid felét
 Elcsábíthatja annak is, le kell
 'S tán véresen napunknak szállani.
 Én elbocsátlak.

Ernyei.

'S mily ürágy alatt?

László.

A' mint magad legjobbnak gondolod,
 Csak Vid ne szóljon; mert az kárt teszen.

Ernyei.

Mért kellett ennek társomúl születni?
 Vagy én, vagy ő, ne látnók a' napot
 Végem közel, haj! 's nyugtom nem lehet.

László.

Mindannyiunknak sajnós ez, 's szivemből
 Szánlak leginkább tégedet; de ha
 Jók sem buzognak, el vagyunk temetve,
 Mert a' gonosznak örön áll szeme.
 Menj hát, 's nevünkkel tiszteld a' királyt,

'S ha mondod is, mért változánk meg így,
 Mondhatd, hitünkben állandók vagyunk,
 'S a' mint kötők, megálljuk a' kötést.
 Ezt mondhatod, 's ha rossz neven veszi,
 Légy csillapító, add tudtára azt is,
 Ne mint izentet, csak mint hír' szavát,
 Hogy én sereggel várom őt, ha jó;
 Mert Morva immár frigyen áll velem.

Ernye i.

Rettenni nem fők attól a' király.

László.

Csak bár hevében hűljön általa.

Ernye i.

Ah rossz napoktól tartok én megint.

László.

Reméljünk jobbat. Rajtad most sok áll:
 Fölül erőnkön a' mi van, ne víjuk,
 Az Isten' dolga. Intézd bölcsen el,
 Tán hasznát látjuk.

Ernye i.

Vajha úgy legyen.

En szép reménynyel vettem itt lakást,
 De most szívemben bánatot viszek.

HARMADIK FELVONÁS.

KIRÁLYI LAK FEHÉRVÁROTT.

S o p h i a, utóbb S a l a m o n.

S o p h i a.

Melly gyávaság ez! László 's Géza már
Minden hatalmat elvesz a' királytól.
Most vissza küldik régi híveit,
A' hitszegésnek nyomva bélyegével,
S ő meg nem indul, nem veszen boszút.
És én királyné? (magához)

Asszony nem vagy az,
Férjed remegve tart királyi pálczát.
Nem rettegik, hah! már tisztelve sincs.
De még utószor meg kísértem őt,
Ha van szíven, bár rejtve, férjfi tűz,
Tettekre gyujtom, hogy jeles nevét,
Lánggal jegyezze a' nagyok közé,
S én a' dicsőnek hölgye lássam azt.
Itt jó, mi méltósággal termetében,
De búval arcán, lágy gonddal szíven.
Fel! általam kell felserkennie.

(elfordúl)

S a l a m o n. (jó)

Kerülsz te is királyné, a' komor,
Gyanús Salamont te sem szivelheted:

De így van, a' nagy ország' gondjai
 Gyakran lerontják házi kedvemet,
 És csak tenálad enyhül bánatom.
 Mi ez? te félre fordúlsz? képeden
 Idegenkedést szemlélek? oh hiúk,
 Szerencsénknek vagytok csak árnyai,
 Mosolygotok napunk' derültekor,
 'S ha elborúl, suhanva hagytok el.

S o p h i a.

Nem Salamon, olyan tündér nem vagyok,
 A' jót, gonoszt, én érzem veled.
 Örömidben örvendezve osztozom,
 S ha fogy szerencséd, mondd, ne aggjak-e?

S a l a m o n.

Ha fogy szerencsém! oh hogy is ne fogyna,
 Ha álmaidnak mindent elhiszesz.

(boszorkodva)

Ha fogy szerencsém — hagyd el kedves ezt;
 Lásd ez nehéz szó most nekem. Tudod,
 Anyám, ki érttem aggódik ma is,
 Ki gyámolítá gyermek évemet,
 'S még úgy hevertem, mint a' néma kő,
 Ó már fölöttem sírt hű könnyeket,
 Szegény, tudod, beteg, nagyon beteg,
 'S tán nem sokára gyászát hordozom.

S o p h i a.

És senki jobban őt nem szánja, mint én.
 De őt bajából, melly korában áll,
 Ki nem ragadják szíves bánatink.

Ő elmegyén tán, 's gyászát hordozod,
'S én nem sokára a' te gyászodat,
'S királyi társaid' jármát hordozom.

S a l a m o n. (kifakadva)

Tűz, és halál! ki bánta tégedet?

S o p h i a.

Ne olly hevülten! engem senki sem,
'S ha jót akar, ne bántson senki is.
De téged? oh még kérddheted! rokon
Fejedelmeid, mi tetszik, azt teszik,
'S te még királyi névvel kérkedel?
De kérkedjél bár, elfogyott erőd.
Itt vannak im csufodra emberid:
A' tűzesztű Vid, 's jámbor Ernyei,
Kezesek előbb, most elcsapott herék,
'S te itt sem érzeted hatalmadat?
Oh most világosan látom, 's tudom,
Hogy a' király, és nem király között
Olly a' különbség, mint az orcza, és
Ál orcza között van:

(hirtelen elsiet)

S a l a m o n. (iszonyodva)

És ez ő vala?

Ez hölgyem volt, és ő mondotta ezt?
Asszony, miért nem vagy te szörnyeteg,
Miért nem sárkány, hogy megöljelek,
'S egész dühömmel véredben fürödjem?
Kigyói nyelv! de mit tegyek vele?
Ha mint porondot, úgy elzúgom is,
Csak annyi, hogy férget tiportam el.

(csendesedve)

De ő, de ő szólt illyeket nekem!
 Hisz' én szeretve csüggék életén,
 Azt gondolám, még gyermek, a' regék'
 Világa égvén lelkem' éjjelén,
 Azt gondolám, majd egykor elmegyek,
 Bajjal kivívom a' királyi nőt,
 És küzdve, túrva járok hír után,
 'S ha majd ki lesznek víva harcztám,
 Azt gondolám, megnyugszom hű ölén.
 Ha bánat érne pályám' vas szakán,
 Azt álmodám, oh csalfa bűnös álom,
 Hogy majd vigasztal, hogy szívére von.
 Igen! ha csókja öldöklő lehetne,
 Megölné csókkal, csak hogy töltse kényét,
 'S ha már nem lennék megsíratva tán.
 Oh asszony! asszony!
 De jól ván! én hát rettentő leszek.
 Fölöltöm a' halálnak fegyverét,
 Hogy tartományok rengjenek dühömtől,
 És vér fakadjon minden léptemen.
 'S te is, te asszony, a' kit szülni fogsz,
 Vérben fürösztöm gyermeked' kezét,
 Hogy szörnyüködve menj felé, ha sír,
 'S még esdekelve földre nem borúlsz,
 Megszünni nem fog ingerelt dühöm.
 Pokol! te halld meg, néked mondom ezt.

Ernye i, Vid. (jőnek)

Vid.

Hah most van eltalálva, most lehet.
 (Salamonhoz)

Uram parancsolál!

S a l a m o n.

Semmit sem — de még is,
Menj, és kövess el mindent, érted-e?
Mindent! csak jót ne, semmivel se jobbat,
Mint egy kibérlett ördög elkövetne.
Menj, 's nem sokára hírrel jój haza.

E r n y e i.

Fölséges úr!

S a l a m o n.

Nem, nem, nem Ernyei:
Az nem vagyok már, hozz nekem hadat,
Egy nagy hadat hozz.

E r n y e i.

Majd másszor jövök,
Te most beteg vagy, lelked az nagyon,
Máskor jövök majd.

S a l a m o n.

Máskor Ernyei!

Te ezt nekem még nem mondtad; de menj,
Ne szólj, ne semmit! mert minden szavad
Egy órát öl meg.

E r n y e i. (esengve)

Oh csak hát Videt

Híhassam vissza.

S a l a m o n. (megütközve)

Hah Videt! Videt!

Menj hát, hídd vissza, és te gyűjts hadat.
Had nélkül hozzám többé meg ne jőj.

(Ernyei el)

Most én, vagy Géza, első dolgom ez.

(el, Ernyei vissza jó)

Ernyei.

Oh minden késő! Vid már elrohant.
Én elmegyek, 's vagy halva ott veszek,
Vagy e' szem többé nem lát víg napot.

(el)

INGOVÁNYBAN.

(Egy puszta hely fákkal körül növe)

Vid. (jó)

Elküld dühében a' boszús király,
Most a' mi tetszik, azt teszem szavával.
Külföldre indult László, 's Géza itt
Vadászva tölti árva napjait.

Vadászatán őt könnyen megnyomom.

Fogadva vannak immár emberim,

'S ha jó szerencsém hátra nem marad,

Kiirtom e' gyűlöltem nemzetet,

És romjain teremtek birtokot.

Milly szép remény az ország' harmada!

Vagy hát örökké csak kívánjak, és

Kiváratim dulják el lelkemet?

Nem! a' természet engem másra szült.

A' gyenge, oh mi könnyen élhet az,

Kit nem vezetnek nagyra vágyai,

'S elégszik avval, a' mit bir keze.

De én, hevemben dörgő háború,
 Veszélyt keresve aggok, nyugta nincs
 Lelkemnek, és testemnek itt alatt.
 Elő! elő hát! Géza veszszén el,
 'S vesztén nagyítsa fényét csillagom.
 (el)

B á t o r. (vadász dárdával)

B á t o r.

Eluntam ezt is. A' szegény vadat
 Fölverjük álmából: nem nyughatik
 Sem a' ligetben, sem hús berkein.
 Azonban a' sok embervad, fene
 Agyarkodással büntetetlen él,
 'S a' föld' tekéjén szélt hösszát rabol.
 Mi ez? mért jó ez álорczás csapat?

(V i d harmad magával jó álорczáсан. B á t o r
 elrejtí magát. Azok nyilaikat előszedíк.)

Nem jót jelenthet. A' böcsületes
 Nyílt arczczal áll elő. De várjuk el,
 Talán kisül majd, mit keresnek itt.
 (A' fák közé húzódik jobban)

V i d.

Itt várjuk őtet. Erre kell majd jőnie,
 Ha vissza tér. Meghuzzuk itt magunkat,
 És a' homályból lőjünk ellene.
 Hah! emberek, ha jól visz íjatok,
 Ollyan torunk lesz, millyen egy vadásznak
 Sem volt Nimród apánktól ekkoríg.
 (félre)

Leszen torunk, hogy megrendül belé
 Országotok, 's a' vendég sírva tess
 Szájába vérrel ázott étkeket,
 És béke lesz, ha mi már uralkodunk.
 (nyugtalankodva jár föl 's alá)

B á t o r. (magában)

Hah ördög, hogy le nem szakad
 A' bűnvivő föld poklokig veled!
 Élsz, és az ég nem hajlik ál fejedre,
 Hogy össze zuzzon téged, átkozott!
 El innen, el veled pokolra, ott
 Uralkodó lehetsz, hitvány, nem itt,
 Hol a' kegyesség mennyből szállva jár.
 (kardot húz, 's dárdáját baljába veszi)

V i d.

Nem jó, talán nem is Fog jőni. Oh hogyan
 Emészt a' várás! minden pillanat
 Egy álmot öl meg éjeim' javából.
 Vesztét szeretném látni, 's nem jön el!
 Most add elő őt ég, föld, vagy pokol,
 Végig szolgálom értte a' halált
 'S az emberekkel föl nem támadok,
 Csak ez legyen meg. — Melly soká marad!

B á t o r. (kirohan)

Nem, nem marad sokáig: itt vagyok,
 Átkot, halált hoz rátok, gyilkosok.

(Vidhez)

Szállj szembe ördög, téged vár vasam.

V i d. (megdöbbenve)

Hah ei vagyunk árulva, fussatok.

(Futnak. „Bátor az egyiket utól éri)

B á t o r.

Te veszszt hát czimbora!

(leveri)

Félszeg vitéze ördög mesterednek,

Hol van most poklod, hogy belé lapúlj?

(az álorczás fölakar kelni)

Féreg ne moczczanj! szörnyet halsz, ha csak

Gonosz fejed' hajszála moczczan is.

Á l o r c z á s.

Uram kegyelmezz, csábított vagyok.

B á t o r.

Az! oh ha csábítás kell néked is! —

Kelj, 's vesd el a' földelt czudar,

Hadd lássam undok arczodon

Pokol setétü bűnös lelkedet.

(az alakosnak letépi álorczáját)

Hah jól ösmérlek, félördög, te vagy;

Azért jövé, hogy megtanítsad a'

Magyart orozva ölni; hogy remek

Múvúl megöld a' csüggedők' reményét,

A' boldogítót, 's tort üss csontjain,

Örömdre, gyászunkra, 's most remegsz?

Tüskéken égsz, csak mindent megne vallj.

A z Á l o r c z á s.

Uram ki vallok mindent, csak ne bánts.

B á t o r.

Lódulj. Halálba lépsz, ha félre lépsz.
(ellöki, 's utána megy)

S z ó n o k, B i k á s, (jőnek)

B i k á s.

Mi mennykőt hajt ez ? Nézd, csak nézd, egész
Poklot magára vette.

S z ó n o k.

Még pedig

Fordítva azt is, mint a' rossz ruhát,
Mellynek kül színét rég elnyűtte már.
Ez egy kan ördög.

B i k á s.

Egy szegény kakuk,
Ki más madárnak fészkeben rakott,
'S most rajta kapták ; nézd hogy elpirúl.

S z ó n o k.

Csak hogy hajába megy mind a' pirosság.

B i k á s. (Bátorhoz)

Hol vetted ezt a' mérges vőlegényt ?

S z ó n o k.

Te jó vadász vagy Bátor, van vadad.

B á t o r.

Ne mondd, ne add rá ezt a' szép nevet.
Én embert fogtam, tudjátok mi az ?

Fogat vigyorgat a' vad, 's szarrat ült,
 Ha ellened jő, vagy körmét feni.
 Még a' kigyó is megsziszeg; de ez,
 Ezt nézd meg, csendes néma mint az éj,
 Kész elheverni ronda gaz között;
 'S tiporhatsz rajta, meg sem moccanik,
 De menj csak el, kinyitja gyök szemét,
 'S mikor mulatnál, akkor ér nyila,
 'S megöl mérgével. Oh ez drága kincs.
 Kérlek, viseljeteK rá gondot, én
 Itt termék ismét, Gézához megyek.

S z ó n o k.

Menj balra itt ez úton, megtalálod.
 (Bátor el)

B i k á s.

Jól útasítod, ott már nem leli.
 De jer mulassunk addig, nézzük ez
 Ágról szakadtat.

S z ó n o k.

Hagyd el most Bikás.
 Én mást gyanítok (az álorczáshoz)
 Czirmos, lépj idább.
 Valld meg, ki küldött ?

Á l o r c z á s.

Engem senki sem,
 Viddel valék itt.

S z ó n o k. (bámulva)

Viddel ? és miért ?

Á l o r c z á s.

Nincs mit tagadnomi, rajta kaptatok,
Gézát megölni, —

S z ó n o k. (hirtelen)

Hallgass bűnhalom!

E' szót ne hallja többé senki tőled;
Mert dobra húzom minden bőrödöt.

(gondolkodik, Bikáshoz titkosan)

Vagy mint itéled, nem jó volna-e
E' varjak' étkét elszalasztanunk?

B i k á s,

Mért nem? szaladjon, ott is megtalálják.

(az álorczáshoz)

Eredj te kormos bőregér, eredj,
Vagy bár repülj el; mert ha testeden,
A' mennyi rongyod, szárnyad annyi volna,
Túl járnál eddig már az égen is.

S z ó n o k.

Menj hát, ne késsél. Vidnek elbeszéld
Mi történt rajtad. Menj ne tétovázz,
Mert itt megölnek lelkesed: szaladj.

Á l o r c z á s.

Köszönöm, talán még megszolgálhatom.
(elfut)

B i k á s. (utánna nézván)

Hogyan repül az átkozott, tudom
A' hol megfordul, lesz ma fergeteg.

De itten úgy is dőghalált okozna,
Csak hadd szaladjon.

S z ó n o k,

Bátor jó, vigyázzunk.
(Bátor jó)

S z ó n o k.

Jó Bátor, a' te foglyod elszaladt.

B á t o r.

Mit! elszaladt!

B i k á s.

Mint a' sebes szél, volt, 's nincs: elrepült.

B á t o r. (kifakadva)

Gyávák!

B i k á s.

No no! ne olly mohón, legény.

S z ó n o k.

Bőrünkbe tén csak nem metszed ki őt.

B á t o r.

De lelketekből! Villám, és pokol!
Én elhozom lezúzva, eltiporva,
Mint a' beteg légy, már csak szédeleg,
'S itt két vitéz áll, 's most ő elszalad? —
Gyávák valátok, (kardot üt) kardom a' tanú!

B i k á s.

Becsület benned úgy egy szikra sincs,

Ha illyeket szólsz.

B á t o r (kardot rántva)

Oh ha kell Bikás,
Én homlokodra olly becsületet
Írok vasammal, hogy ledólsz bele.

B i k á s. (kardot rántva)

Jer hát, te büszke gyermek, jer neki.

P e t r u d. (jő)

A' fejedelem itt van! csillapodjatok.

G é z a. (jő)

Mi ez? mi háború van köztetek?
Ellenfelünkkel béke van, 's Opos,
'S Bikás, ti harczot kezdenétek-e?

B á t o r.

Uram, bejő egy gyilkos czimbora,
Orozva, hogy megöljön tégedet,
Én elfogom, 's mig értted futkosok,
Ók elszalasztják.

G é z a.

Hallatlan dolog!

De ennek is meg kelle lennie.
Bátor, köszönve mondom, hogy szivemben
Örök betűkkel írva van neved.

(Szónok 's Bikáshoz)

Ti nem valátok rólam gondosak.

S z ó n o k.

Nem fejedelem! hallgass meg minket is.
 Bátor közénk egy félhalottat űz,
 Egy össze zúzott embert, 's nem tudók
 Felőle azt is, hogy rád czélozott.
 Ezt hagyja nálunk Bátor. Sír, nyöszörg,
 A' port harapja, mink csak azt vigyázzuk,
 Hogyan hal el majd; akkor felszökik,
 'S mint a' sebes nyíl, elvész, elszalad.

B á t o r.

Oh, melly beszéd ez!

G é z a.

Hagyd el ezt Ópós,
 Az a' ki most mentségül tégedet
 Küldött, ezentúl küldhet másokat,
 'S ha úgy akarja, el nem pusztulunk.
 Másutt vigyázva járjatok ti is
 S minden gyanúst előlme hozzatok.
 (elmennek Bátoron kívül)

B á t o r.

Nem! ezt ki kell még küzdenem velök.
 Világ, világ! te fondorúl fizetsz.
 Megtermed a' bűnt, sűrű gyom gyanánt,
 És a' ki azt serényen irtaná,
 Sokkal gyűlöltebb mint a' bűn maga.

(Jolánka énekelve 's virágot szedegetve jó)
 De mellv' dicsó kis lány közelget itt?

Jolánka.

Azt kérde-e hősfi, hová megyek én,
Bujdosva nem ősi határok' ülén,

Én Bodrogi barna leányka?

Rt messze nem ősi határok' ülén
Szép ifju virágokat itt szedek én

Költözve hazámba, hazámba!

Oh lányka hazádba ne menj te be még,
Kásd vészszel ölelkezik ottan az ég,

'S hű kar nyilik itten elődbe.

Nem, hősfi, hazámba te jer be velem,
Bár vészben is, ott lobog a' szerelem,

Hű kar nyilik ott is elődbe.

A' kék virág is szép, a' sárga is szép:

Kész a' bokréta. (föltekint) Ah de hol vagyok?
Már úti társim messze elhaladtak.

(Bátort meglátván megrezzen, 's elejti virágát)
Hah!

Bátor. (közelítve)

Szép leányka, szép, 's jó, mint az ég,
Hová való vagy?

Jolánka. (elsietve)

Pusztá Széphalomra.

Bátor.

Szép Rába' táján?

Jolánka.

Nem, tovább, tovább.

B á t o r.

Körös! mentében?

J o l á n k a.

Ott sem.

B á t o r.

Oh ne menj hát.

Csók a' vadász' szép bére a' ligetben.

J o l á n k a.

(vissza nézve magában)

Ah melly vitéz ez, ah melly szép vitéz.

(Bátorhoz)

Isten veled te szép vitéz örökre.

(elfut)

B á t o r. (a' virágot fölvevén)

Örökre! Nem te kedves kis teremtmény,

Örökre Bátor búcsút nem veszen.

Légy bár vidékén a' vég Szenderőnek,

Vagy fenn Pozsonynak legfelső határán,

Én megkereslek, meg! ha földi vagy.

Millyen cseréi vannak életemnek!

Előbb egy ördög járt előttem itt,

Most angyal arczzal egy tünő leányka

Leng el, 's tavaszt nyit lelkem' vad telén.

(el)

SZEKSZÁRD.

S a l a m o n, 's V i d.

V i d.

Ha szabad hivednek tudni, szólj uram,

Miért borong így bús pillantátod?
 A' földre mért sütöd le arcodat,
 Te, kit dicsőség int az ég felé?

S a l a m o n.

Az ég felé? ne mondd szemembe ezt.
 Alattomoság a' te kedvesed.
 Int a' dicsőség, és te földre hússz,
 Ha égi szárnyán ég felé török.
 Midőn vehőmben lángözön lobog,
 'S halálos vésszel háborog szívem,
 Te akkor eljössz, mint a' bűn az éjben,
 'S intést csikarsz ki. Adtam, 's elhagyál,
 Mint a' szedett fát elhagyál lopóként.
 Mért tetted azt, Vid mondd, mért tetted azt?
 Megkelle járnod minden bokrokat
 A' jó vadásznak békes erdejében,
 Lappangva kelle csusznod berkein,
 Hogy a' mulatkozót titkon megöld,
 'S gyalázatot hozz vissza. Elsuhant
 Előled üldözötted, 's most egész
 Hazában így zeng a' pártoskodás:
 „Orozva, titkon üldöz a' király.“
 Hah! üldöz, üldöz, 's nem talál nyila;
 De szégyenében agg a' szív, 's szakad.

V i d.

Királyom, mindent hasznodért miveltem.

S a l a m o n.

'S káromra voltak minden tetteid.

V i d.

Parancsod ellen nem tevék soha.

S a l a m o n.

De ki volt, beszéld el, mérgem' ingere?

V i d.

Buzgón kívántam boldogultodat,
Bocsásd meg a' nagyon hű szolgál' vétjét.

S a l a m o n.

Bocsássam úgy-e? 's megbocsát nekem
Országom, a' lélek, a' világ?

V i d.

Ki néz azokra?

S a l a m o n.

Ha! tudom, te nem;
Mert rajtam égnek tévedéseid.

V i d.

Hát rajtam égjen minden, oh király.
Mint eddig, elbírok még mostan is
Ha kell, 's lehetne, értted száz halált.
Im itt előtted, és az ég előtt.
Szórom magamra bűnöm' vádait.

S a l a m o n.

Mi haszna halljam ismét, a' mit úgy is
Búval tapasztalt sok veszett napom?

V i d.

Hát büntetésed rajtam t a' miket

Balúl tevék, büntess meg mindenért.
 Vagy nincs-e, mellyben agg kigyó sziszegjen,
 Pokol szabása szirtes börtönöd?
 Temess el abba olly mélyen, hogy a'
 Pokol lehallja, bús nyögésemet,
 Hogy a' pokolban ülő fúriák
 Kaczagva rázzák meg bilincsemet.
 Vagy nincs halálod? melly értted buzog,
 E' lángoló szív itt van, üssed át!

S a l a m o n.

Valót beszélsz-e, vagy játszol velem?
 'S ha most szavadnál foglak? — Nem, te már in
 Halál' homályát izzadod, 's szemedben
 Húnyó világként ül a' félelem.
 Nekem halálod nem kell; volna másé,
 Úgy tán ha bűn is, tán úgy kellene.
 De tégedet Vid, téged, 's illyeket,
 Féreg gyanánt csúszsz bár el útamon,
 Meg sem tapodlak. 'S most büntesselek?
 Örvénybe siklunk, 's most kérsz büntetést,
 Mikor merülve ingad a' hajó?
 Ha bajba hoztál, huzz ki, mondj tanácsot,
 Mert büntetésed rajtam nem segít.

V i d.

Tudod ha egység nincs a' nép fölött
 Ott boldog ország nem leszen soha.

S a l a m o n.

Ez mind igaz, de mért beszéled ezt?

V i d.

Te, 's a' fejedelmek rosszúl állotok,
 Rosszúl, az ország csak sínlódik így,
 Díszét, nyugalját el nem érheti.
 A' mit te tennél, azt ők nem teszik,
 'S ellenkezés van mindig köztetek.
 Százszor beszéltem, százszor mondom el még:
 Két napnak a' nagy égen nincs helye,
 Nincs két királynak egy nemzet fölött,
 Vagy Géza száll, 's te fenn uralkodol,
 Vagy téged ejt el, 's ő uralkodik.
 Hagyj egy tanácsot hatni most szivedbe,
 Ha kedveled királyi fényedet:
 Először is Gézának halni kell.
 Válassz nyugalmad, és halála közt.

S a l a m o n: (gondolkodva.)

Én! és fölöttem a' mindenható?
 Ott fenn, dicsőségének szent egében
 A' fellegek közt, földön tengeren
 Ott fenn van ő, és itt, és mindenütt. —
 Ember! teremtmény, 's romlandó te is,
 Mint én, 's akármelly rab, bilincse közt,
 Ösméred a' mennydörgetőt fölöttünk,
 Az égborítót, a' földrengetőt;
 Ösméred őtet, a' halál' urát?

V i d.

Az a' nagy Isten, áldassék neve;
 De ő hatalmát itt kezédbe adta.
 Én már az utat megkezdtém, te végezd.

S a l a m o n.

De mért halállal? a' mi békeségünk
Szépen virágzott. Vid te ördögöm vagy.

(Vid boszúsan távozni akar)

Megállj! ha kezdted, végezd el. — De mért,
Mért van különbség fény, 's homály között,
Ha én csak a' homályba nézhetek?

Mért nem lehet nem tennem semmit is,
Midőn tennem veszély, és kárhozat?
Vid! Vid! hozd vissza frigyemet megént.

V i d.

Láttad, hogy az nem tartós köztetek.
Ne gondolj mást: Gézának halni kell.

S a l a m o n.

S halála mindent eltemet talán?

V i d.

El a' viszátkodások' magvait.
De csended úgy is nem soká lehet:
Haddal közelget László Morva szélről.

S a l a m o n.

S László közelget?

V i d.

Hírét hallhatod.

S a l a m o n. (nevekedő bámulással)

S haddal közelget?

V i d.

Haddal, Morva haddal.

'S vagy készülsz, vagy nem, meg kell küzdened.

S a l a m o n.

Küzdés elől én nem futék soha.

V i d.

Csak hát szakaszd meg. Géza Váradon
Magányban van még, most elnyomható.
Aztán fölállhatsz László ellen is,
'S tapodva vannak ellenségeid.
Ha vársz, az ország' omladékain
Kell majd emeled fénylő székedet,
És a' rokonvér' vesztesége által
Gyengülve külső oltalomra jutsz.
De most mi kell több, mint egy pillanat,
Hogy össze gyűljön víni kész hadad,
Mellyet javadra titkon rendelék?
A' pártolót most könnyen elnyomod,
Jobbágyi vért sem ontasz, 's gondodat
A' gyors Dunának, szélnek adhatod.

S a l a m o n. (habozó elszánással)

Nincs semmi hátra, végezd dolgodat.

(Vid el)

Hah mint rohan ki! Ezrek' élete,
'S halála késik minden nyomdokán;
'S én itt maradtam, mint a' bú, magam.
Kell hát rokonnak vérét ontanom?
Rokonnak vérét! oh hol Ernye! ?
De el! ki innen, itt ez a' tető
És a' falaknak terhe rám szakad.

(el)

A p á t. (j ó)

Mi ez? halottak' élők' istene!
 Lelkemmél a' pokolhad játszik-e?
 Vagy mind valóság, a' mit hallok itt?
 Hallatlan ez, 's gyász oh hazám, neked.
 De nem! Talán még Géza nem vesz el.
 Én a' veszélyről hírt irok neki,
 'S tüstént lovászom által küldöm el.

(az asztalhoz megy, 's megírja levelét)

Innen kitudhat mindent, és ha egy
 Ember serényebb mint egész sereg,
 Még jókor^ointem a' veszély előtt.
 Szent Isten, és ti égnék angyali
 Vegyétek pártúl e' csekély irást,
 Hogy menjen a' hűségnek szárnyain
 Ahhoz, kiért e' bús szív félve ver.

(el)

ERDŐS TÁJ.

G é z a, B i k á s, S z ó n o k, P e t r u d. (jőnek)

G é z a.

Itten nyugodjunk. Nyugszik a' nap is már.
 Végső sugárai most enyésznek az
 Erdős tetőjű halmok' domborán.
 Oh vajha kelte olly csendes legyen,
 Mint most előttünk kedves alkonya.

(körül néz)

De hol maradt el Bátorunk? Talán csak
 Íj ritkaságot nem fogott megént!

Szónok.

Pedig ha nem csal messziről szemem,
Alig ha úgy nincs.

Petrud.

Egy idegen lovag
Léptet nyomában.

Géza.

Mondom, nyugta nincs.
Illyen szemes, vitéz, hű emberem
Ha kettő volna, sárkányok között
Mernék alunni, 's tigrisek' tányáján;
Mert ez megőrzi minden léptemet.

(Szónok, Bikás boszorkodnak)

Előtör lelke, mint a' sas' szeme,
'S előtte titkon semmi nem marad.

(Bátor jó)

Bátor mi újság? mit hozál nekem?

Bátor.

Kárhozva kell, akarmelly bűnömért
Kárhozva lennem: én neked gonosz
Hírt hoztam ismét.

Géza.

Olly igen gonoszt?
Ha jól megértjük, tán nem olly gonosz.

Bátor.

Oh bár ne lenne. Itt van a' levél,
Vilhelm apáttól hozta e' lovag.

G é z a.

Vilhelm apáttól? az hű emberem.
De mit jelenthet? mint a' szemfödélhez,
Rettegve nyúlok hozzá. Mondd előbb
Szóval, mi hírt küld a' szelíd apát?

A' L o v á s z.

Uram kevés szót mondott az; de sírt,
'S fehér szakálán gyöngyözött le könnye.
Azt mondta: „Józsa menj, ne nézz napot,
Mig helyre nem mégy, éjtszakát ne nézz.
Sas' szárnyain ne, mert az is kifárad,
De menj a' gondolatnak szárnyain,
'S míg gondolat lesz benned, meg ne állj.“
És, Isten látta, én jól jöttem el:
A' nap kifáradt, és alunni ment,
Az éj elunta álmát, 's fölriadt,
Lovam kidőlt, 's utána másik is:
Én megmaradtam útamon hiven;
A' többiről tudósít e' levél.

G é z a.

Eredj Opos, viselj gondot reá,
Hogy e' legénynek dolga jól legyen
Jutalmazatlan el ne menjen az,
Kit ennyi hűség sürget útain.
(Bátor, 's a' lovász elmennek)
Lássuk, mi hírrrel lep meg a' levél.

(olvas)

„Elvesztenek, míg László vissza tér,
Ha kész sereg nem áll oltalmazdúl.“
Nem volt elég, hogy a' vadászaton

Titkon keresték vesztemet. Nem, oh
 Most már sereggel jönnek ellenem.
 Tündér, agyarkodó csalárd világ,
 Mit nem fogunk még érni színeden?
 Testvérek ellen támad háborúm.
 De védelemmel tartozom magamnak.

S z ó n o k.

És hát ha e' hír, mint ohajtom is,
 Csak álmodott hír?

G é z a.

Nem Szónok; ne bántsál,
 Ösmert hivemnek meghiszem szavát.

B i k á s.

Nem úgy ítéljük —

G é z a. (szavába vágva)

Hagyd el most Bikás,
 A' melly időt így vesztünk el, halállal
 Váltjuk meg később. Szedjete hadat,
 Nem árt, ha nem kell, megmenthet, ha kell.
 Siessetek: mértékünk függve áll,
 Lebillenünk, ha had nem támogat.

S z ó n o k.

Tettünk mutassa, mint vagyunk hivek.

G é z a. (a' vadászokhoz)

Ti is, kik eddig a' vadak' nyomán
 Kedvtelve jártatok velem, nagyobb
 Csapásra ártóbb fegyvert fogjatok.

Eddig vadakkal ütköztünk: rokon
Vért kell ezentúl ontanunk. Az Isten
Bocsássa bűneinket: jójetelek.

(elmennek , Szónok , Bikás , Petrud hátra
maradnak)

S z ó n o k.

'S mi hogy' leszünk? hogy' áll tanácsotok?

B i k á s.

A' mint egyeztünk Viddel, úgy marad.

S z ó n o k.

S Petrud!

P e t r u d.

Mondtam már, én is át megyek.

Szavammal én nem szoktam játszani.

Két száz lovast, serényet, mint madár,
Vászek magammal, mind erős nyilast.

B i k á s.

Száz barna hajdu már rég kész hadam,
Hozzá vetek még százat, és velők
Nem Váradot, de Váradnál nagyobbat,
Nagy Táttra' minden bércezt fölverem.

S z ó n o k.

Bajtársak, azt a' jó időre bízzuk.
A' mennyit érhet, most tegyen kiki,
Ha Viddel értekeztünk, a' királyt
Hatalmasítsa népünk' tábora,

'S olvaszsa egygyé megszakadt hazáukat.
(elmennek.)

MEZEI LAK.

C s a t á s. (fegyvereit szedegetvén)

Le innen a' szegekről fegyverim,
Elmultak már a' rozsdá' napjai,
Elhúnyt apák' vasát a' gyermek ölti fel,
'S majd hopfi vér setétlik bús hegyén.
Istenre mondom! bár nem rettegek,
Békén kívánnék ülni egy tetőn,
És nézni, míg a' harcznak vége lesz,
Hogy részt ne vennék gyász munkáiban;
De föl ver a' baj, a' hit kényszerít.
Hitem királyom' pártjához kötött,
'S én a' királyért harczolok; ki ez?
Hugom közelget, az ne lászon így.
(lerakja fegyvereit)

J o l á n k a. (jó)

Mit rejtegetsz előttem Bácsim? ah
Jól sejtem én, miben fárad kezed.
Te olly sokáig elvalál, 's alig
Szoríthatott meg reszkető karom,
Alig beszéltem szív szerént veled,
'S már új veszélybe készülsz titkosan.
(szomorodva)

Szegény hugod remegve éldegel
Ezen lakatlan tájban nélkülöd,
'S te durva küzdő még is elhagyod.

C s a t á s.

Egy hű cseléd marad itt oltalmazdúl.

J o l á n k a.

Oh a' szegény öreg, mit ér az itt?
 A' fény ijeszti nappal, éjjel a'
 Sűrű homálytól retteg, 's rejtezik,
 'S eloltaná a' mécsvilágot is,
 Hogy a' setétben bujdosó gonosznak
 Ne legyen vezére hajlékunk felé.
 A' jámbor, áldja meg jó istene,
 Hű nagyon is, és gyakorta még nekem
 Kell bátorítnom, hogy ne féltsen úgy.
 'S te most egyetlen gyámóloom, tova
 Más tájakon szédelgesz, engemet
 A' vad magányban hagyván sínlenni.

C s a t á s. (magában)

Kemény idők! hogy máskép nem lehet.

J o l á n k a.

Ég, föld van itt előttem, semmi más.
 Még a' madár is félve reppen erre;
 Csak az undok éjnek baglya látogat meg,
 'S félénk szivünkbe rettegést huhog.
 Ha vad szelek suhognak, vagy dühös
 Zivatar közelget puszta dombjainkról,
 Gyanús eszünknek végitélet az.
 A' záporokban csüggedés szakad ránk,
 'S azt hiszszük, mert mást nem talál közel,
 Tanyánkat minden villám fölveri.
 Oh mint kívánom ekkor, jőne bár

A' bajnok ifju rettegő hugához ;
Csak azt kívánom bátya , hogy te jőj ,
Te jössz , 's megént mégy a' hegyek' sasával ,
Földünkre gondod nincs , 's tekinteted ,
Irányod a' nap , felhő lakhelyed.

C s a t á s. (félre)

Isten tudod , hogy érte fáradok.

(Jolánkához)

Ne légy`Jolánka ilyen nyugtalan ,
Ne kívánd , hogy a' villongó férjfi szem ,
Könyekre nyiljék , 's hogy merész szívünk
Pihegve nyögjön a' szűk vért alatt.
Pedig , ha illy panaszszal szólsz tovább ,
Bátyádnak érző keble megszakad.
Bizzál az Istenben , vigasztalást
Az ád , ha én távol vagyok.
'S majd máshova is viszlek én : helyet
Találtam immár a' városban : ott
Békével élhetünk , és biztosan.
Csak a' csatákból térjek meg , panaszra
Nem lelsz Jolánkám több okot.

J o l á n k a.

Nem? ah

De a' csaták , az átkozott csaták !
Ha áldozatjok léssz (félre) És Bátor , ah
Ha az lesz ő is , árva lesz Jolán.

C s a t á s. (kezét fogván)

Leány az Istenért mi lelt? beszélj.

J o l á n k a.

Nincs semmi baj; ne aggódjál Csátás.

Nem háborít meg többé bús szavam.

(nyájasan simúl bátyja' ölébe)

Majd egykor a' felkőkön túl együtt

En is, te is, szelíden nyughatunk.

C s a t á s.

Szegény Jolán, hogyan hagyhatlak el?

J o l á n k a.

Csak menj, ha menned a' sors rendelése,

Viseld el épen a' harcz' vas ruháját,

Én, míg halállal küzködik karod,

Halálos félelemmel küzködöm,

'S epedve nézek a' bús táj felé.

(el)

C s a t á s.

Áldott szelíd lány a' te sorsod ez.

Mért nem tehetlek csillaggá, hogy itt,

Itt hordanálak élő szítemen,

'S megörzenélek, mint ezt, téged is.

De menni kell, a' csendes éj mulik,

'S a' hajnal ott vár, mint egy sírhalom

Küddel takarván két had' táborát.

Elő, elő hát fegyverek' (fegyverkezik) sokat

'S tán jobb csatákon hordtak őseim,

Most én visellek, el ne hagyjatok.

(indultában)

Ne sok szerencsét Isten! csak halált ne,

Hogy e' szegénynek éljen gyámola.

(Elmegy, Jolánka nem sokára vissza jó)

J o l á n k a.

Eltávozott már, 's ah milly hirtelen!
 Magam maradtam, vagy jaj nem magam,
 Választhatatlan társam a' halál,
 Bátyám' halála, 's Bátorom' halála.
 Közel, fenyéren nyugszik a' sereg.
 Ott jónek össze üsmeretlenül
 Fölrántva egymás ellen kardjaik,
 Sziveik megosztva két fölség között.
 Ellenkezők, mint ártó fergeteg,
 Melly két világ' dühével össze csap.
 Ah a' testvért ki menti meg nekem?
 Ki menti meg szívem' szerelmesét?
 Mért Bátoromnak meg nem mondhatám,
 Hogy az, ki ellen kardja vonva van,
 Testvére annak, a' kit ő szeret?
 Mért esdekelve, nem szóltam Csatásnak,
 Hogy bús hugának kedvesét ne bántsa?
 Most majd betoppan ádázan Csatás,
 Hős vért mutatva gyilkos fegyverén,
 'S talán az kedvesemnek vére lesz;
 Vagy Bátor meglep itt, 's midőn
 Nyakamba ölti karjait, talán
 Csatásnak vére fagy meg keblemen.
 Irtóztató! tovább nem nyughatom.
 Künn a' szabadban bujdosom feléjük:
 Oh tán ha látja bátyám szánatos
 Bajában a' testvért, nem öldököl,

Ha sejti a' szerelmest Bátorom,
 Lágyulva nyúl kardhoz, 's nem öldököl.
 (Fátvolt von fejére, 's menni készül)
 Kedvezzetek most hold, és csillagok,
 Derüljön a' hegy' ormán fényetek.
 Hogy lássa hugát a' távozó,
 Hogy a' hős lássa kedvesét.

A z Ö r e g. (belép)

Hová ez álnok éjben asszonyom,
 Hová ragadnak bús indulatid?
 Maradj, közel van a' tábor, veszély
 Érhet, ha megtaláljuk látni.

J o l á n k a.

Nincs

Mitől ijednem, nincs mit vesztenem,
 Bátran fogom szemlélni a' csatát,
 Melly porba dönti boldogságomat.

A z Ö r e g.

Oh hát ezért aggódtam annyiszor,
 Hogy most magad keressed a' veszélyt;
 Maradj, az égre kérlek, asszonyom,
 Hős szél lebeg künn, meg fog ártani.

J o l á n k a.

Keblem' tüzét az meg nem hűtheti.

A z Ö r e g.

Ha a' lapályról bátyád szemre vesz.

J o l á n k a.

Bár venne szemre, szólanék vele,
Még egyszer szólnék, aztán nem soha.

(el)

A z Ö r e g.

Elhagy, de én őt el nem hagyhatom,
Ha veszni tér is, nyomdokán leszek.

(el)

NEGYESIK FELVONÁS.

KEMETSIK, GÉZA TÁBORA.

B á t o r. (fegyverben)

Mi tévedez szerelmem' halmain ?

Széllel lebeg fehérle köntöse ,

'S fején lobogva játszik fátyola.

(merőn néz)

H a ő , bizonynal ő , az én Jolánkám'.

Egyedül lakója pusztá Széphalomnak.

De mit bolyong ott olly magányosan ?

Kémelve néz majd a' vadság' fia ,

Meglátja , 's martalékul jegyzi őt ,

Mig tán epedve várja kedvesét ,

'S ohajtásit hordozzák a' szelők.

Hah ! itt is , ott is fegyveres bolyong.

Soká magára hagynom nem lehet.

(indultában)

Szúnyadatok boszúnak lángjai ,

Késsél pirulni küzdés' hajnala :

Nem retteg a' bajtól egy bajnok is ;

De a' szerelmes félt , és elsiet.

(el).

G é z a , Sz ó n o k , B i k á s. (jönnek)

G é z a.

Nem nyughatom , napom' melly jőni fog ,

Megölte csendes éjem' álmait,
 És szörnyüségé' minden táborával
 Uralkodó lett gondbús lelkemen.
 Ha térsz meg László ismét táboromba?
 Nélküled oly' az, mint az árva raj,
 'S nekem, míg el vagy, jobb karom hibázik.
 De ím helyenként ébred népem is,
 Ezek ne lássák csüggedésemet;
 Mert bár szivemben, mint rokon, kesergek,
 Vezéri tisztem eltitkolni azt.
 (föl 's alá jár, azonban Szónok, Bikás jönnek)

S z ó n o k.

Alig pirúl a' hajnal, és te már
 Fegyverkezetten állasz, fejdelem:
 Nem nyughatál tán, rossz volt éjjeled?

G é z a.

Csak a' minőt táborban várhatok.
 A' bajnok' éje vas álmokat terem,
 'S mikor fölébred, vas világba kél.
 Ki tudja, mennyi a' királyi nép?

B i k á s.

Másfélszer annyi lesz, mint mink vagyunk;
 De a' vitéznek gyáva nép kevés,
 Ha tízszer annyi is.

G é z a.

E' szerint te a'
 Királyi népet gyávának veszed!

B i k á s.

Ha az nem is, bizonynyal jó ügyed.
Nagy bátorítást adhat ellenük.

G é z a.

A' jo ügy, és a' vakmerő bizás
Mellett lakolni szoktunk többnyire.

S z ó n o k.

Ne csüggedezz a' fegyverek között.
Veled valánk mi már több harczokon,
Ma sem csekélyebb fegyverünk' hatalma:
Csak addig is föltartjuk a' csapást,
Mig a' sereggel László megjövend.

G é z a.

És többet én nem kérek tőletek;
De bár halasztanók az ütközést,
Csak addig is, míg László vissza tér.

B i k á s.

Az nem lehet már, nézz a' síkon el,
Nem messze nyugszik a' király hadával,
'S ha nem csalódom, a' nehéz homályt
Titkon közelgő csillogás szegi.

S z ó n o k.

Salamon' hadának csillogása az.
'S a' mint szememnek enged a' homály,
Emelt paizszsal szemlétem magát
Elől ragyogva, mint mindig szokott,
Mikor veszélynek ellenébe megy.

Géza:

Ne késsetek hát. Rendbe e' hadakkal,
 Hogy ránk ne üssön készületlenül.
 Elől gyaloggal én megyek, 's ha majd
 Megfárad a' had, köz nyílast hagyok,
 Hogy ott kitörjön nyugtabb népetek.

(mentében)

Isten! te intézd a' csaták' ügyét.

(el.)

Szónok.

Mi is megintsük most vitézeinket,
 Hogy tévedésből el ne hagyjanak.
 Vid úgy izente, hogy ha majd vivunk,
 Emelt paizszsal robbanjunk feléjük.
 Ez hát jelünk, vigyázzatok reá.

Bikás.

Én harczosimnak már meghagytam ezt.

Petrud.

Megtettem én is már, de szóljatok,
 Mi lesz belőlünk majd ha ott leszünk!

Szónok.

Csedálatos! te most kételkedel.
 Az lesz Petrud, hogy Géza fogva lesz,
 'S nekünk ezentúl egy király parancsol,
 'S te majd ipadnak pártján nem sokára
 Nyomába léphetsz, mint egy kis király.
 Menjünk, már Géza' népe rendben áll.

(Szónok, Bikás mennek)

P e t r u d.

Most mit tegyek? ha Gézát elhagyom,
Nem leszek-e a' hazához hűtelen?
Czélomnak utján kétes vég lebeg;
De benn vagyok már, félre gyáva gond;
Ég, vagy pokol, sorsom válassza el.

(el)

K é t k a t o n a (jő)

E l s ő.

Pajtás, beszéld el, mi dolog ez? Miért
Kell a' királyhoz állanunk?

M á s o d i k.

Azért,
Mert mindenütt a' legdicsőbb személy.

E l s ő.

Bolondos, ennyit régen tudtam én,
'S fejdelveinket még sem hagytam el.

M á s o d i k.

Más az. Te 's én is eddig ostobák
Voltunk; de most megnyíltak a' szemek.

E l s ő.

Talán a' pengő pénznek fényire?
Hitvány beszéd ez. Többet én ugyan
Most sem tudok, mint tudtam eddig is.
'S aztán abból, hogy a' király király,
Még semmiképen sem következik,
Hogy ütközetnek kezdetén magasra

Kell a' paizst balunkkal tartani ,
 'S hogy jobb kezünkben gyáva kard legyen.
 Eddig , ha küzdénk , jó Isten' nevében
 Magyarán ragadtunk kardot , és neki !
 Csattogva , zúgva férjfi bajt vivánk ;
 De most bezeg csodát tesz a' paizs.
 Ám félre evvel , mondd meg , Géza mért
 Lész a' veszélynek hagyva általunk ?

M á s o d i k.

Buták' butája ! A' kit veszni rendelt
 Az Isten , azt te meg nem tarthatod.

E l s ő.

Költсед .veszett nevét , hogy veszszén el.

M á s o d i k.

Bár mit beszélgetsz , már az úgy marad.
 Aztán , ha kérdezik , ki embere
 Vagy ? (büszkén) a' királyé ! mondhatod .
 És most ? takard el képedet.

E l s ő.

'S ugyan
 Miért ? Egy emberséges jó uré ,
 Ki a' királynak vérével rokon.

M á s o d i k.

Elég az hozzá : nincs , nem is lehet
 Másféleképen , mint van.

E l s ő.

Oktalan !

M á s o d i k:

Mondhatsz akármit. Én már több okot
Fejedbe verni nem tudok. Kezem
Vasat gyakorlott teljes életemben,
És ehhez én tizszerte jobban értek,
Mint a' szavaknak lágy pergésihez.

E l s ő. (menni készülve)

Maradj magadnak füsteszű kovács.

M á s o d i k. - (föltartja)

Hová? biz! innen egy nyommá se menj,
Mig nem tudom szándéko-dat.

E l s ő.

Bocsáss,

Ki tarthat engem?

M á s o d i k.

Én, míg nem beszélsz.

E l s ő.

Tudd hát, urunkhoz, Gézához megyek.

M á s o d i k. (kardhoz kap)

Árulkodó, előbb a' sirba mégy.

E l s ő.

Buzgó bolond! nekem tán nincs vasam?

S z ó n o k. (jó)

Mi durva versengés ez köztetek?

El rendetekbe! vár az ütközet.

E l s ő.

Uram —

S z ó n o k,

Balázs, egy szót se! vagy ha szólsz,
 Árváidat mind szélnek ergetem,
 És a' mit adtam, átkom rontja meg.

(el)

E l s ő.

Megyek vezérem, csak ne zúgj reám.

(mentében)

Oh mért nem illik tudni a' szegénynek,
 Mi okra harczol, 's mért kell halnia.

(el)

VÖLGY.

(Egy felől C s a t á s, más felől B á t o r, jö-
 nek fegyveresen. Hajnalodik.)

C s a t á s. (magában)

Mi hajtja ezt most hajlékom felé?

B á t o r. (magában)

Mi ez? hívemnek útját nem magam,
 Még más vitéz is járja illy korán?
 De csendesén! tán mást tapasztalok.

(Csatáshoz)

Megállj, ki vagy?

C s a t á s.

Magyar nemes,
 Fölkent királyom' hívé síromig.

B á t o r. (félre)

Ellenségem, de nem virok vele,
Véres kezekkel nem megyek Jolánhoz.

C s a t á s. (magában)

Akárhogy is megütközöm vele:
Gyanús előttem minden mozdulatja.

B á t o r. (megindulva)

Hát jó szerencsét a' király' ügyében.

C s a t á s.

Megállj! ez úton nem mehetsz tovább.

B á t o r.

Nem! és kitől kell megtanulnom azt!

C s a t á s.

Tőlem! vagy e' vas tüstént megtanít.
Jer a' királyhoz, jó vitéz ha vagy,
'S nem czifrávágnak hordod kardodat,
Táborban kell most lenned, jer velem.

B á t o r.

Ki ördög küldött téged most ide?
Lódulj uradhez, 's nékem nyiss utat,
Vagy elkotorlak, mint egy porszemet.

C s a t á s.

Kotorj ha tudsz, de még piheghetek,
Híftetlen! innen nem mozdulsz tovább.

B á t o r. (kardot rántva)

Oposnak nem parancsol gyenge kéz.

C s a t á s.

(megütközve , de ismét neki bátorodra)

Opos' nevétől nem remeg Csatás.

De bár halálom volna is neved ,

Merész csapással dúlnám vázadat.

(kardot ránt)

B á t o r. (hátrálva , magában)

Hah melly fagyasztó gondolat szorongat !

(Csatáshoz)

Meg állj Csatás , szólj , testvéred van-e !

C s a t á s.

Fajúlt teremtmény kardom van , jere !

B á t o r.

A' szent egekre kérlek , szólj előbb.

C s a t á s. (magában)

Oh mit kereshet ez hugom körül !

B á t o r. (ismét hátrálva)

Ne hirtelenkedj , szólj előbb , ha jó vagy.

C s a t á s.

Ne késedelmezz , harczolj meg , ha hős vagy.

B á t o r.

Ott a' mezőn majd meg találasz ; ereszs.

C s a t á s.

Ott csak merészek' harcza van ; de te

Bátor te nem vagy , ellopád nevét ,

Add vissza most , vagy veszs el itt vele.

B á t o r.

Vessz hát előbb te vakmerő fiú.

(össze csapnak , Csatás elesik)

C s a t á s. (haldokolva)

Nagy Isten! — oh Bátor ne bántsad őt.

B á t o r. (ijedve)

Ne bántsam őt? ég 's föld! ki az, Csatás?

C s a t á s.

Szegény, szegény hugom, ne bántsad őt.

(meghal)

B á t o r. (iszonyodva)

Ez bátyja volt hát, 's én öltem meg őt!

En kit gonosz munkákra szült anyám,

'S boldogtalanná jegyzett csillagom.

Vessz el te rút kard, száradj el gonosz kéz,

'S te kárhozott fő égj el bánatodban. —

A' legvitézebb itt vész általam:

A' legvitézebb, a' ki éltemet,

Szerelmem' éltét őrzé, én halállal

Takartam őt el háladatlanúl.

Haj! most közelget a' leányka is.

Elébe térek, hogy ne lepjen itt.

(A' testet félre húzván, vissza tér. J o l á n k a j ő)

(magában)

Mit szóljak oh! vagy mit hallgassak el?

(Jolánkához)

Az Istenért Jolánka, mit cselekszel?

Gyilkos dühében félig álmodozva,

Nem messze innen nyugszik a' sereg.

Halál borong a' hősek' álmain,
 Halál nyomúl a' kardok' élire,
 'S rémítve szúnyad a' két táboron.
 'S ha majd riadni fognak kúrteink,
 Száz dárda zúg itt, száz fenyít amott;
 Villámlik a' kard, sujt, és öldököl.
 Napot borítva kopja', 's nyíl' hegyén
 Ezer veszély száll, és kel szüntelen.
 Ordít, öl, úz a' vérajkú gyalog,
 'S eget ver a' zaj; még irtóztatóbb
 A' nyargaló had: gőgösen rohan,
 Mint a' veszett sárkány délczeg lován:
 Nyög, reng alatta a' föld, 's port ereszt.
 Jolánka, ilyen helyre hogy jöhetsz?
 Aggódni fog, 's csüggedni kedvesed.

J o l á n k a .

Oh melly ijesztő vagy te Bátoront,
 De lássad a' szerelmes bús Jolán.
 Még is kívánja társaságodat;
 Mert életének öröme, pajzsa vagy.
 Addig bolyong a' holdnak fényinél
 Szerelme' halmán, míg reád talál.
 Oh itt bolyogtam akkor is, midőn
 Utánam olly nagy útról eljővél,
 'S első találkozásom' álmai
 Édesb valóra teljesedtenek,
 Te büszke bajnok, mint'egy had' királya
 Csillogva jöttél, és csattogva hozzám,
 'S az elremélt lány' szívét megveréd.
 Mint a' derült ég, arcod olly vidám,
 Mint csillag, olyan égő volt szemed.

'S mig fél ijedve, fél gyönyörködéssel,
 Bámulva hallám nyájas üdvödet,
 Szemem szívemnek árulója lón,
 'S karodban veszttem martalék gyanánt.
 Ah melly gyönyör volt kebleden pihennem,
 Melly üdvözítő színom csókodat.
 De minden múlik, elmúlt már az is,
 'S azolta még felém sem jössz, kevély,
 Ki tudja, hol hordoztak a' szelek;
 'S én itt epedve vártam jöttödet.

B á t o r.

Csapodár, te még utóbb a' harczot is
 Kinyájaskodnád lelkeimből; de várj
 Eljő megént a' harczból Bátorod,
 Örömben ejti hozzád lépteit,
 'S mint a' derült ég, arcza olly vidám,
 Mint csillag, allyan égő lesz szeme.
 Mostan nem úgy, most nagy baj vár, bocsáss.

J o l á n k a.

Nem tartlak, oh a' gyenge lány' szava
 Ádáz örömeitekkel úgy sem bír soha.
 Büszkén, merészen kél a' hős, ha kell,
 'S az árva hölgy teremben agg, remeg.
 Csak egyre kérlek hát, aztán mehetsz.

(Bátor' balján vért látván, megretten)

De melly csapás ért tégedet?
 Vér foly kezedről.

B á t o r. (magában)

Ha mért nem menők

(Jolánkához)

Hagyján szerettem! semmit sem tesz az.
Csak mondd el inkább, kérlek, titkodat,
'S hagyj menni dolgaimra, menj te is.
Egyéb veszély nem tud rémíteni,
Csak az, melly téged éphet, oh Jolán.

J o l á n k a.

(Bátor' szavára nem ügyelvén a' vérjeleket nézi)
Mit sejtek? oh rettegtető jelek!
Te erre jöttél, Bátor szólj, mi történt?
Vér itt is, ott is.

B á t o r.

Légy nyugott Jolán:

J o l á n k a.

Nyugott? nyugott a' sír, és a' halál.
Oh jaj! ha tudnád Bátor, mint vagyok.
(Meglátja Csatás' kardját, és sisakját)
Nagy Isten ott kard, és sisak hever.
Csatás, Csatás! oh merre vagy te most?
(menni akar)

B á t o r. (elébe áll)

Maradj az Istenért!

J o l á n k a.

Eressz; nem nyughatom.
(a' kard felé siet)

B á t o r.

Föld nyeld el azt az átkozott vasat!
Gördülj utána áruló sisak.
(Jolánka fölveszi a' kardot)

Pokol! te győztél, érzem lángodat.

J o l á n k a.

(Szédeleg, Bátor oda siet, 's megtartja)
 Szent Isten! a' kard, a' sisak kié?
 Tudod-e te büszke harczoló, kié?
 (mutatván a' kardra vágott jeleket)
 Ezüsből verve itt a' két oroszlán
 Itt a' kerek hold. (Irtózva hagyja el Bátort)
 Oh egek! hová
 Lett az, ki ezt ma fölköté?
 (merőn)
 Bátyám Csatás volt az!

B á t o r.

Oh hogy nem öl szavad!
 Jolán miért nem mondtad ezt nekem?

J o l á n k a.

Kegyetlen ember így kell szólanod?
 Kard, és sisak fetrengnek dísztelen
 Előttem, és még tudnom sem szabad,
 Hol a' sisaknak, kardnak jó ura.
 Oh tán agyarkodó kezek közé jutott,
 'S mély sebei körül bilincsek csörgenek.
 Szegény Csatás! — de én őt föltalálom,
 Majd völgyeken bolyongok, 's halmokon
 Utána járok a' táborban is.
 (menni akar)

B á t o r.

Ne hirtelenkedj Jolánka: menj haza.

J o l á n k a. (félórjögve)

A' csillagokhoz oda föl, nem haza.
 Ki adja vissza jó testvéreimet?
 Ki mondja meg hová lett? Vérkezű,
 Add vissza búmnak a' testvér kebelt,
 Melly befogadja gyötrődésimet:
 Oh hol van ő? hol, Isten, emberek?

B á t o r.

Jolán, ha tudnád, ártatlan vagyok.

J o l á n k a.

Ártatlan? oh egek hát ő nem él?
 Mondd hogy halálán most van, hogy szemében
 Az életszikra még reménynyel ég,
 Mondd, hogy sebében szenved, csak ne mondod,
 Ne mondod hogy meghalt. Bátor lásd az élet
 Ha egyszer elment, nem jó vissza többé.
 Ne mondod hogy meghalt. Mondd,—de mit beszélek,
 (iszonyodva)
 Te vaskezű te ölhetted meg őt.

B á t o r.

Nem én Jolán, nem én öltem meg őt.
 Nézd ezt a' kardot, ennek nincs szive,
 Ez nem hall, nem lát, bár ragyog maga,
 Ez tud megölni ellent, és rokont,
 'S természetének megfelel, ha öl,
 Mert ezt setétben szülték vad hegyek,
 És gyilkos érczét a' láng' szelleme
 Még gyilkolóbbá tette; add, bár angyalok'
 Kézébe, ott is öldöklő leszen,

Ha a' harag' szózatja megriad.
 'S Jolán te megvetsz, gyűlölsz tettemért?
 Minden szavad feldulja keblemet,
 Azt, melly tenéked rejt egy hű szívet.

J o l á n k a.

Oh Bátor, nekem is van egy szegény szívem,
 Minden szavadra vérzik az, 's szakad,
 Mjt nyersz avval, ha nem tud érzeni?

(Borzadva távozik tőle)

Irtózatos, pillantatód gyilok,
 Lélekzeted fojtó lesz énnekem,
 'S ha csókod ég majd halvány arczomon,
 Vér fog fakadni abból, mint sebéből
 Csatásnak, a' kit eldöntött karod.
 Halál borít, ha át ölelsz; halál
 Ijeszt, ha víg örömmre csalsz;
 'S szerelmed' éneke síri hang leszén.

B á t o r.

Boldogtalan, mivé tett bánatod!

J o l á n k a.

(megindúl, meglátja a' holt testet)

Ott fekszik ő, nagy Isten végy magadhoz.

(Elfut a' holt testhez, Bátor háborodattan áll.
 Azonban meszsziről kürtszó hallik. Az öreg
 könnyűs szemekkel asszonya után megy)

B á t o r.

Hah! ez nekem szól, most nőj szikla mell,
 'S teremj magadban érczet szív helyett.

Itt eltiportam éltem' szép virágát,
Tüskék virítnak eztán útamon,
'S fölöttök én, mint bujdosó szobor
Kedvetlenül lejáróm évenet.

(Az öreghez)

Öreg te ódd az árvát, én megyek;
Mert ütközetre hí a' kürt' szava.

(el)

A z Ö r e g. (mentében)

Mért nem takarnak el siromnak hantjai,
Mért kell megérnem e' gyászos történetet?
A' kedves ifju porba száll, 's fölötte
Az ősz öreg hullatja könnyeit!

(el)

KEMEI MEZŐ, SALAMON' TÁBORA.

S a l a m o n, V i d, (jónek)

S a l a m o n.

Nem lomha ellenséggel van hadam,
Készülten, és már küzdő rendben áll.

(Vidhez)

Már Ernyeit tovább nem várhatom,
Riaszd meg a' csatának kúrteit:
Támadni jobb, mint támadtatni, menj.

V i d.

Engedj csak egy szót még előbb hivednek.

S a l a m o n.

Szólj.

V i d.

Gyakran immár elhagyott szerencsém,
Midőn szolgálni kívántam neked,
'S te a' szerencsét hűségem helyett
Mérven, hitemben kételkedni kezdél.

S a l a m o n.

Ne légy olly' hosszas: én megértelek.

V i d.

Kétségedet hogy elvegyem szivedből
Egy új segéddel, mint hitem' jelével,
Hatalmasítom népedet. Tudod,
Midőn kezesnek adtál, 's vissza küldtek,
Vád, szemrehányás voltak béreim.

S a l a m o n.

És arra méltó voltál tetteréért.

V i d.

És épen ez van nagy hasznodra most.
Akkor szereztem Petrudot, Bikást,
És Szónokot részedre, most hadokkal
Sereggedbe jőnek, csak fogadd el őket.

S a l a m o n.

'S mennyit tehetnek összesen hadokkal?

V i d.

Tán Géza' táborának harmadát.

S a l a m o n.

Menj, 's adj parancsot, hogy bántatlanúl

Jöhessen e' hű nép zászlóm alá.

V i d.

Parancsod tüstént teljesítve lesz.
Gézát kezedbe nyujtom most király,
Légy rajta, hogy ne hasztalan tegyem.

(magában)

'S te megjutalmaz, ország' harmada.

(el)

S a l a m o n. (magányosan)

Ez a' Víd olly csodálatos nekem.
Úz, von, köt, és oldál természete.
Ha vissza nézvén múlt veszélyimet
Vizsgálom, irtóznom kell tőle, mint
A' bús hajósnek szirtok' élitől,
Mellyek hajóját már megszaggaták.
Ha nézem ellenben, milly gondosan
Forog, 's vesződik a' jövő körül;
Mint űzi, hajtja minden eszközt,
Hogy a' szerencse részemen legyen:
Zavart ügyemben kell szeretnem őt,
S ha félve is feléje hajlanom,
Mint a' hajósnek szirtok' élihez,
Midőn hajóját már habok nyelik.
De a' mit most tesz, ez 'rosz nem lehet.
Mig künn segédért László bujdosik,
Bátyját én addig vérontatlan is
Tőrömbe hajtom, és mint hadfogolynak
Szárnyát szegem, hogy többé föl ne keljen;
'S jobbágyom ő, királya én legyek.

(katonáihoz)

Vitézek erre : Árpád , 's Bendegucz !

(Vitézek rohannak utána a' színen , és kiáltják , „Árpád 's Bendegucz“ nem sokára csata-zaj hallik.)

S z ó n o k.

(jó hadával paizsát emelvén)

Emelt paizsszal a' mint én megyek
Jőjön nyomomban harcz nélkül kiki,
És fenn kiáltsa : éljen a' király !

(el)

B i k á s.

Elő vitézek , itt az alkalom.
A' mint kimondtam , úgy tegyen kiki.
Eddig fejedelmi zászlót tisztelénk ,
Ez'tán az ország' ősi czimere
Leszen vezérünk : éljen a' király !

(el)

P e t r u d.

Föl a' paizst vitézek , és nyomomba.
Mint jó barátok , úgy fogadtatunk ,
'S ha egygyé olvad nemzetünk , talán
Rokonra többé nem viszünk hadat.
Egy úr , egy ország , „éljen a' király“ !

(el)

B á t o r. (föllép)

Hah ! melly hallatlan öldöklés ez itt.
Nem mint vitézek : mint kaszált füvek
Elhullnak a' legizmosb férjfiak. —

Ez a' te munkád, Vid, 's az ördögé.

(kardot rántva megindul)

Vid! a' setétség', és halál' nevében

Téged kereslek Vid! Vid! merre vagy?

Vid! átkozottabb minden ördögöknél,

Opos kiáltoz, jőj elő, ha élsz.

(el)

(Katonák rohannak át a' színen, Szónok sebesedve elmarad)

S z ó n o k.

Vid! átkozott Vid! meghalok miattad.

Oh mért születtem — kínos a' halál.

(meghal)

B i k á s. (jó)

Mindennek vége, minden elveszett!

Oh hogy kénzáport nem sírhat szemem,

Hogy azt a' bűnök' mesterét megölné.

Vasalkotásu bátor hajduim

Mindössze hulltak, még csak én magam,

Csak én maradtam még, hogy a' gyalázat,

Melly annyi száznál már temetve van,

Magamban éljen kárhozat gyanánt.

Gézához térni nem hágy szégyenem;

De veszs pokolban áruló paizs,

(elveti paizsát)

Téged Bikás már többé nem visel.

Utószor most, hú kard, te légy velem;

Segíts kivíni egy dicsőbb halált.

(el)

P e t r u d. (lováról leszállván)

Enyészsz, enyészsz előlem rút világ!
 Záródjatok be megcsalt bús szemek!
 S ti ördögök, kigyói fajzatok,
 Sülledjen a' föld poklig véletek!
 Oh annyi nép, oh annyi szép vitéz
 Itt vész, 's gyalázat végzi harczeit.
 Átok read Vid, átok nemzetedre,
 Rémitse mocskos lelkedet halálom,
 Üldözzön itten, 's túl a' síron is!
 Lankad sebében testem; csüggedez
 Rosz útra tévedt lelkem, oh ki jó,
 Ki hallja meg záródó ajkaim'
 Hű vallomását? — Hah Bátor te vagy!

B á t o r, és **K o r c s.** (jönnek vagdalkozva)

B á t o r.

Add meg magad Korcs, nincs tovább futásod.

K o r c s.

Hajh! össze zúztad minden csontomat.

B á t o r.

Annak köszönd, hogy Vidnek néztelek.

K o r c s.

Itt kardom vedd el, csak ne úzz tovább.

B á t o r.

Eredj most hátra, 's többé föl ne lépj;

Mert többször élve nem mégy tőlem el.

(Korcs hátra megy)

B á t o r. (Petrudot meg látván)

Mi ez ? Petrud te illy korán kidőlsz ?

P e t r u d.

Korán, 's dicsőség nélkül Bátor, oh,
 Én hitszegő vagyok. Bámulsz ? Hiszem,
 Bámultam én is, míg józan valék.
 Szónok, Bikás, 's én hitszegők levénk;
 De hamar boszúlt a' hűség' angyala;
 Az árulók elárultattak, és
 Harcz nélkül estek, mint bánáldozat.

B á t o r.

Oh Petrud, Petrud, hogy tehetted ezt.

P e t r u d.

Elhagytuk Gézát azt a' jó urat,
 'S emelt paizszsal — mert ez volt jelünk —
 Közébe mentünk a' király' hadának.
 Ők nem vigyázták a' jelet, 's halálba,
 Mind rút halálba mentek bajnokim.
 'S én hogy' vagyok, haj! Bátor, nézz ide,
 Itt e' hitetlen mellben olly hideg,
 Olly kínos e' vas. — Most menj, Géza tán
 Ha nem sietsz, vég napját éri ma.
 Tán még Bikást is mentheted, siess el.

B á t o r.

Szent Isten !

P e t r u d.

Itt van egy serény lovam,

Hasznát vehetd, (átadja) nyargalj Gézához, és
 Mondd, hogy siessen, fusson, mint lehet.
 Mondd meg, hogy így találtál; mondd: legyen
 Jobb népe, és hivebb, mint mink valánk.
 'S hogy én mondtam ezt. . . Isten veled!

B á t o r.

Roldogtalan!

P e t r u d,

• Sajnálsz? Isten veled!

B á t o r. (kezét fogva)

Örökre! oh Petrud Isten veled.

(Lóra veti magát, 's megy)

P e t r u d.

Megy, menni kell, haj! menni nekem is.

(kirántja kebléből a' vasat)

Omolj szivemből a' pokol' tüzébe,

Igy, így, elárult pártos vér, omolj.

(A' nap kel.)

Még csak ma, és többé nem látom a' napot,

Nem a' derült ég csillagzatjait.

Halál borít el, 's rettentő setét.

(tántorogva)

Hah! mint kereng körülém a' világ,

Isten veled szegény vérző haza!

(meghal)

V i d. (jó)

Bár merre térjek, mint a' megzavart kas,

Gyűlölt nevemmel zeng az ütközet.
 Közöttök Bátor, mint a' fergeteg,
 Ordítva kerget mindenütt, 's miatta
 Hogy megszakadna! Gézát elszalasztám,
 'S ha czímeremmel többen nem csatáznak,
 Vaskarja által, már ezerszer is
 Temetve volnék, mint a' mély gyökér. —
 Villám gyanánt jár a' király hadával,
 Én csak Gézára czélozok; de hah!
 Mit látok? Géza többé nem csatáz,
 Az erdőt éri futva. Kárhozat!
 Ha most elillan, minden veszve van.
 (A' király jó, Bikással viaskodva, Bikás elesik.)

S a l a m o n.

Akárki vagy serény kemény vitéz,
 Nagy bajjal bár, lefektet a' király.
 Aludd el békén hősi álmodat:
 Kemény az ágy; de biztos, és örök,
 Fölverni nem fog többé senki róla.
 (Videt meglátva)
 Hah! Vid te engem megcsalál megént.

V i d.

Királyom!

S a l a m o n.

Inkább nyakszegőd lehetnék.
 Hol a' hű nép, hol a' hódolt sereg?
 Mind elhulltak, 's te voltál gyilkosok.

- V i d.

Én a' titokjelt hűséggel kiadtam.

S a l a m o n.

De átok fekszik minden tetteden.
Vid, most megint egy olly napot hozál,
Mellyel síromba vágynék omlani;
Csak hogy törölve lenne életemből.

V i d.

Uram megengedj, nem valék oka.

S a l a m o n.

Hallgass hitetlen, nézd ott Géza fut.
Ez a' kar őt eléri nélkülöd.
De tégedet, ha még ollyat teszesz,
A' mit magamtól nem parancsolok,
Téged Vid porrá, 's árnyékká teszen.

(el)

V i d.

Öszvérré kell lelkemnek válnia
Hogy illy nehéz szót még tovább vihessen;
De csak segítsen, mindent eltűrök.
Azonban ezt magam sem úgy akartam,
Hogy jó barátim itt elveszszenek.
Az ütközet' hevében estek el,
'S jelök hadunktól nem vigyáztatott.
Csak Géza lenne úgy mint itt ezek,
Od' adnám értte minden tettemet,
Od' adnám értte lelkem' jobb felét.
De ez halad csak, és el nem marad.
Bár most boszús, 's neheztel a' király,
Már jó uton van, el nem vétheti,
'S nagy czélaimnak teljesedni kell.

Ernyei. (föllép)

Légy üdvöz Vid.

Vid. (magában)

Mi hozza ezt ide?

(Ernyeihez)

Későn jövel az ütközetre bajtárs.

Ernyei.

Légy üdvöz, mondom, a' pokol' nevében!

Ártatlanul megölt testvéreink,

'S a' kárhozat köszöntnek általam.

Vid.

Milly durvaság ez! ösmersz engemet!

Ernyei.

Kérdezd meg a' pokolt nem ösmer-e?

A' szóczikornyát félre tedd: gonosz

Tettidre, tudd meg, nem vet az homályt,

'S én már tovább hallgatni nem tudok.

Világosan, köz inségünk' egén

Láng, 's vérbetűkkel égnek bűneid.

Mindent tudok, haj! többet is talán,

Mint valaha hittem, hogy megeshetik. —

Csalárd teremtmény! a' király' szivét

Megvittad álnok nyelved' ostromával,

És a' mi nagy volt benne, vagy nemes,

Azt nemtelenre, rút kicsinre vitted.

Igy hordod őt boszútól nem remegve

Örök gyalázat' után mindenütt;

Azonban a' hazára gyúl veszély.
 Kebled pokollal telve csak nagyot,
 Vadász, 's erőtlenséged eszközül
 Bűnt ád kezedbe, 's ocsmány tetteket.
 Jut-e még eszedbe Nándor? Ez maga
 Haragra gyujt minden jót ellened.

V i d.

A' multakat ne hánytorgasd nekem.
 En senkivel számolni nem fogok.

É r n y e í.

Nem? oh barátom azt nem tudhatod.

(nevededő hévvel)

Vid, nézzed e' gyász ütközet' helyét,
 'S remegj alávaló tanácsodért.
 Azok között, kiket szentségtörő
 Nyelved hitetlenségre szöktetett,
 Hogy Géza ellen pártot üssenek.
 Azok között, mondom, kiket czudar
 Kényednek áldozál, sokan nagyobb
 Becsük valának egy tettőkben is,
 Mint életedben minden tetteid.
 'S Vid tudod-e, hogy különben is közel
 Illet csalásod engemet?

V i d.

Beszéld

Ezt annak, a' ki rá ér hallani,
 Nekem királyom' dolga főbb dolog.

(el)

Ernyei.

(kardhoz kap', de ismét elereszti)

Menj csak gonoszság' fészke, majd hiszem
Még föltalállak a' nagy-ég alatt.

(Petrudnál állva)

Szegény vejem, te most ereszkedél
A' nagy világnak álnok tengerére,
Rendülhetetlen lélek árboczkod,
Nagy szív, vitézi készség volt vitorlád,
'S vezéred a' hazának csillaga,
Melly fenn, dicsőség' szép egén ragyog;
Mindezt előtted a' család' köde
Setéten eltakarta, 's most te is
Lelketlenül heversz boldogtalan,
Mint köz gonosz társiddal a' mezőn.
Férgek lakoznak dísztelen dögödből,
'S a' győzni termett kar most varjaké.
Szegény Petrud! De szűnyadj csendesesen,
Ha Ernyei él torlatlan nem maradsz.
Nem! nem! ha ködbe kél is a' gonosz,
Ha élve sírba rejti is magát. —
De félre könnyek, félre bánatok,
Mikor hazám sír, sírnom nem szabad:
Segítenem kell. A' király kívánta,
'S én a' hadat meghoztam, most ha még
Egy szikra béke megmaradt szívében,
Az ütköztétől megtartóztatom.
Talán elégli már a' győződelmet,
'S több vérontásra nem hajol keze.
Elő vitézek! e' bajtársatok
Nekem vejem volt, fogjátok fel őt:

Majd egy halomnál csendben eltakarjuk,
'S zászlót emeljünk hamván gyász jelül.

(viszik Petrudot)

Szegény leányom, még te tán örülsz.

Ha megtudod, hogy férjed itt hever,

Kedved kihal, 's 'a bánat eltemet.

(el)

ÖTÖDIK FELVONÁS.

MOGYORÓD TÁJA.

L á s z l ó. (föllép a' haddal)

L á s z l ó. (a' hadhoz)

Hazámban ismét itt vagyok vitézim.
Közöttetek, de még kétes mezőn,
Mellyet mienkké kardotok tehet.
Nehéz hadunk lesz a' magyar királylyal;
Mert rossz tanácsot hallgat, 's Vid' szavához,
'S gőgös nejéhez hajlik, nem hazánkhoz.
Emelje kardját, a' ki menni vágy,
Itt kénytelenség senkit sem kötöz.

(szünet)

Segítsen Istenünk, ha megmaradtok!
A' tábor itt lesz, terjedezzetek.

(szélednek a' katonák)

Nyílként ütött meg a' hír' bús szava:
Gézát magára hagynom nem lehet,
Nem a' veszendő országot. De hát
Ha későn jöttem? Mint halál' határán
Mindenfelé csend, 's hallgatás vagyon:
Gondatlan arcot nem látok sehol.
Nehéz lecsüggő fejjel jár az ősz,
És apja' gondját látván a' fiú
Nem mer vigadni, félre andalog.

Párták alatt szép hölgyek' arczain
 Némán, setéten ül a' félelem,
 'S a' bús mósolygás sírni láttatik.
 Dal nélkül állnak hősi csarnokok,
 Örömjaj nélkül népesebb tanyák,
 Csak a' vitéznek kardja zörrenik meg,
 Midőn közöttök fölriadva kél,
 'S míg ajka néma titkos gond miatt,
 Vas fegyverében, mint az éji rém,
 Vad csörtetéssel járja táborát.
 Mi eshetett, vagy még mi jó reánk?
 De ím futó nép széled a' mezőn,
 Mint a' magasban szaggatott madár
 A' saskörömből omlik föld felé:
 Ugy omlik a' had szórva, szaggatottan.
 Ha Géza, hah! ha bátyám az; de nem,
 Illy hirtelen nem törheték meg őt.
 És még is ő az! Isten, melly csapás!
 (Géza föllép)
 Futóvá lettél, bátya, illy hamar?

G é z a.

Földönfutóvá László: nézz ide,
 Ez minden a' mi népemből maradt.

L á s z l ó.

Minden! 's Bikásnak karja, 's Szónoké,
 És Petrud, Bátor többé nincsenek?

G é z a.

Haj! sok veszett el: nagy volt a' csapás.
 A' három első elhagyott bajomban,
 'S ott nyomban érte őket a' halál,

Hitetlenek hit nélkül vesztek el.
 De törhetetlen a' hű Bátor él,
 Nehéz csatával győzi a' királyt,
 Mig én előtte futva bujdosom.

L á s z l ó.

Nehéz ügyünk van bátya, 's hajnalát
 Reményeinknek bús éj váltja fel.
 Sokat hihettem, vért, és háborút,
 'S a' háborúnak minden bűneit:
 Orgyilkolást nem vártam, 's hitszegést.
 És Petrud, hitszegő volt Petrud is,
 Kit olly szeretve kapcsolánk magunkhoz?
 Petrud! de ezt is emberek teszik.
 Az ember, oh csodálatos szer az,
 Akar, 's ákaratja gyakran kész pokol.
 De él az Isten, bátya, 's még bajodban
 Épen találhatnak testvér karjaim,
 'S hogy úgy maradhass, gondom lesz reá:
 Nyugodj ki mostan belső táboromban,
 Én itt bevárom csendben a' királyt.
 (Géza távozik, Bátor, Salamon jönnek)

S a l a m o n.

Fordulj, ha jó vagy, 's vidd ki harczodat,
 Vagy vércsatornát húzok hátadon.

B á t o r. (Lászlóra mutatva)

Én már kivíttam: itt áll bajnokod.

S a l a m o n.

(zavarodását titkolva)

Gézáat kívánom, adjátok ki őt.

L á s z l ó.

Mig úgy kerested, mint igaz rokon:
Nem kelle hínod, önként jött eléd.

S a l a m o n.

'S most mint királya, úgy kívánom őt.

L á s z l ó.

Ő is királya törvényes javának.

S a l a m o n.

De engedelmet esküdött nekem.

L á s z l ó.

'S te hű, szelíd igazgatást nekünk.

S a l a m o n.

Meglesz, ha Géza nem szeg frígyeket.

L á s z l ó.

Vid szegte meg, 's az a' te embered.

S a l a m o n.

Kezesnek adtam, mért küldtéték el?

L á s z l ó.

Orgyilkosok kezesnek nem valók.

S a l a m o n.

Hah! hát vigyéték a' had' terheit'
Salamon halálos háborút izen.

L á s z l ó.

Nem kell izenned, tetteid mutatják.

Oh vérrel írtál már te háborút
 Rokon hadaktól pusztúlt földeken.
 Sok árva van már, 's özvegy, átkozónk,
 Kiknek jajától nyögdel a' haza.

S a l a m o n.

Ki kelle törni régi bánatomnak.
 Ti nagyra vágyók voltatok: vagy én,
 Vagy más, de egy lesz országunk' feje.
 Ez forra bennem, 's most ezért vivok.

L á s z l ó.

Költött bajokkal gyötréd lelkedet.
 Mi nagyra vágyók nem valánk soha,
 De hallj utószor, 's nézd meg e' vasat,
 Ezt, melly setéten mély pokol fölött
 Vad szikla' méhében fogantatott,
 'S most gyilkos éllel fegyverré veretvén.
 Melletted ölte a' Kúnt, és Csehet,
 És a' ki rád jött, minden nemzetet,
 Mellynek tanúja Trencsin, 's Cserhalom,
 És a' határok' háborús' vidéke.
 Nézd, a' hogy ez rózsákat nem terem,
 'S örülni nem fog, a' kihez csapom:
 Úgy változatlan állni fog szavam,
 És jobbra többé nem fordul soha.
 Halld hát, vagy egyben ált adod Videt,
 Hogy országunkra több veszélyt ne döntsön,
 Vagy míg fölöttünk ég, és nap leszen,
 Míg el nem hullnak minden csontaink,
 Vérrel, halállal állunk ellened.

'S most béke, vagy harcz: engem megtalálsz.
(el)

S a l a m o n.

Hah! melly varázs kötött meg engemet,
Hogy ennyi büszkeséggel szembe álljak,
'S szóval, ne karddal adjam válaszát.
De híre terjed, hogy László vasát
Isten vezérli, angyal sujtja le;
És nincsen élő, a' kit még ne víjak,
Lászlót magát megvinni rettegek.
De harcz, ha még is László úgy akarja,
Vérig, halálig harcz legyen közöttünk:
Hadammal én már vissza nem megyek.
Mit ér az élet, mellyet gond emészt?
Kardom' hegyére bízom gondomat,
'S fényét tekintem csillagom gyanánt.
(el)

O t t o. (föllép hadával)

O t t o.

Haddal jövök Morvának széliről,
Hogy míg Magyarral harczol a' Magyar?
Én itt borostyánt szedjek bajnokimmal.
László hatalmas, 's én frígyben vele,
Nagy veszteségtől félnem nem lehet.
(katonáihoz)

Utánam rendben Morva' bajnoki:
Nevelje számunk László' táborát.
Ha valaha, most jól emberkedjete;
Mert itt vitézek' honniában vagvunk.

SIK HELY.

S a l a m o n , V i d . (jőnek a' haddal)

S a l a m o n .

(leüti lobogós dárdáját)

itt állapodjunk , itt lesz táborom ,
 Itt jó nevemnek sírja , vagy szülője
 Jobb napjaimnak . Már ha ennyire
 Jutott szerencsém , így tartom meg őt .
 Így bátorodva , vassal e' kezekben ,
 'S elszánt erővel a' had' vésze közt ,
 A' béke' napját , mellyet vártatok ,
 'S mellyet szövetség meg nem adhatott ,
 Kard adja meg most , vagy temessen el .

K ö v e t . (jó)

Uram király , bús hírt hozok neked .

S a l a m o n .

Királynak mondod , bús az nem lehet .
 Mondd , én vidámmá változtathatom .

K ö v e t .

Oh a' halottat föl nem keltheted ,
 Anyádat , a' királynét , eltemettük ,

S a l a m o n . (kardját leeresztve)

Anyámat ? oh , te még is bölcs fi vagy .
 Nincs más szavad , nincs más hang torkodon ,
 'S minden tudásod nem több , mint csak ez :
 „Anyádat eltemettük.“ oh igen ! hiszen
 Majd eltemettek minket is . —

De mér? ez a' nap, hah, mért épen ez,
 Ez lett halála' napja, 's gyászomé?
 Férgék megélnék ronda por között,
 Étlen kihúznak hónapot, hetet,
 'S a' létben még olly sok nap hátra van,
 Ó mind ezekben meg nem élhetett,
 Csak egy nappal nem élhetett tovább,
 Hogy én csatámból hozzá vissza térjek!
 De sorsa volt, 's ez a' mit rám hagyott. —
 Halandóság! te régi szörnyeteg,
 Te nyelsz be mindent, a' mi volt, 's vagy on,
 És a' mi lesz, bár milliószor ennyi,
 El nem kerüli örvény torkodat.
 Halandóság! te fogsz el engem is
 Egy könnyü pelyhet a' sok nagy között.
 De még az élet forr hevült ereiben,
 'S ezt jó anyám, ne háborodj porodban,
 Ezt én neked meg nem köszönhetem,
 Mert volt időm már mellyben kérdezém:
 „Miért születtem, mért viselt anyám!”
 Oh félre, félre gyáva gond! ki kelt fel
 Ez andalgásból engem? jer követ!
 Én még szemedben több hírt olvasok,
 Nem jót; de mondd el: lelkem hírre vágy.

K ö v e t.

Uram —

S a l a m o n.

Ne tétovázz, a' mellyet elcsavarsz,
 Minden betűre egy halál vigyáz.

K ö v e t.

Nőd, a' királyné elment udvarodból,
 És vissza nem tér, míg csatád után
 Egész királylyá nem léssz, azt izenté.

S a l a m o n.

Mindenhatóság, hát ez mind lehet!
 Oh ifjuságom' boldog évei,
 Mi szörnyűségre virrad álmotok!
 Nem! nem! nem! többé rá sem gondolok.
 Lerontom szívem' minden rejtekét,
 A' mellyben e' szó „asszony“ írva van,
 Tigris morogjon inkább asztalomnál,
 Hozzon lakomba síró kötykeket,
 Vas fegyver űljön hölgyül ágyamon,
 'S mikor feledve kapcsolom magamhoz,
 Vad csörrenése rontsa nyugtomat. —
 Ég szem, 's pokolnak gondolatjai,
 Szelíd tekintet, 's gyilkos büszkeség,
 Ajak mosolygó, mint az angyalé,
 'S kigyó fulánkkal mérgezett szavak,
 Lágý hó mellben setét vad indulat:
 Asszony, te benned fér ez össze csak,
 Ez ég, 's pokol 's illyent öleltem én.
 Oh ez dühültté tesz még engemet!

V i d.

Engedj szivednek enyhülést uram.

S a l a m o n.

Illyent izenni, és most menni el!
 De menjen útján, én is elmegyek.

Vid adj parancsot, a' had készen álljon,
Megütközünk, míg a' nap fenn ragyog.

(Vid megy, Sorvatag útját állja)

S o r v a t a g.

Meg állj, ne harczolj!

S a l a m o n.

Hah! még ez hibázott!
Puszták' lakója mit keressz te itt?

S o r v a t a g.

A' csillagokból olvas Sorvatag,
Szép csillagokból jó, 's gonosz szerencsét,
Puszták' királya, 's rabja Sorvatag.

S a l a m o n.

Vigyétek félre a' boldogtalant.

S o r v a t a g.

Boldogtalan több nincs itt, mint te vagy.
Oh meg ne harczolj, holtak' éjjelén,
A' legsetétebb rémes éjtszakán
Fölkelni láttam László' csillagát,
'S előtte, mint a' villámverte sas
Esett, 's estében elhúnyt csillagod.

S a l a m o n.

Lódúlj előlem bódúlt szörnyeteg,
Vagy zsákba raklak minden csillagostúl,
'S tengerbe mártlak, éjed hogy legyen.
Vigyétek el.

S o r v a t a g. (katonáktól vitetve)

Ne harczolj még király ,
A' puszta dombon szélveszek között ,
Veled fog sír a futni Sorvatag.
(elvitetik)

S a l a m o n .

Tűz , és halál ! hát minden ellenem van ?
'S rám küldi a' sors minden ördögét ?
Jőjön csak még egy , istenemre ! azt
E' dárda tónél eltemettetem. —
De mit vigyázok oktan beszédre ?
Szakadjon bár le , a' kit láthatok ,
Az égi színnek minden csillaga ,
És fergetegben ordítson reám ,
Én útamát már többé nem hagyom.
A' néptélő tágas szék előtt ,
Hol a' veszélyek' nyílt hazája van ,
A' fegyverekkel dörgő harczmezőn
Ott végzek én : ott könnyen végezőnk.

V i d .

És így királyom hídd jó véget érsz.
Hallgattam eddig , mert neheztelél ;
De mint sokáig fojtott tűz , kitör ,
És lángban ég a' szózat ajkamon.
Harczolj meg , és ne hallgass senkire ,
Ez a' csavargó rongyos morva had
Egy vármegyével sem mérkezhetik.
Mosonyt indítom én csak ellene ,
'S első utolsó lábíg verve lesz.

S a l a m o n . (komoran)

Vid , tégedet csak harcz után dicsérek ,
Mert még tanácsod mindig más vala ,
S más tetteidnek bal következése :

(Ernyei jó)

No végre még is jó egy emberem.
Hozott Isten , rég' látott Ernyeim ,
Te rég' ohajtott ! Lásd mig elvalál ,
Salamonnal a' szerencse föl hagyott ,
S áldás helyett bajokkal verte meg.
De Ernyei nem biztat engemet ?
Köny csillog arczán , bánat ül szívéen.
Mit értsek ebből ? úgy látszik te csak
Külső alakban kísérsz , 's benned az
Elpártolók' tanácsa fog helyet ,
'S hűséged ellenségemnél bolyong ?

E r n y e i .

Méltatlanúl vádolsz uram király ,
Nézz tetteimre , 's szűnjél kétleni ,
Hogy e' sebes szív éretted dobog.
Hű voltam eddig hozzád , 's hű leszek ,
Mig e' törődött test el nem bomol ,
Míg égverő bérczével környözi
E' bús hazát a' karpatok' sora.
De midőn az ellenségre fent vasat
Testvérek ellen hallom csöngeni ,
Nem tilthatod meg forró könnyemet ,
'S ne tiltsad azt uram király soha ,
Hogy a' Magyar szeresse szép hazáját ,
'S ha vért nem onthat , könnyet öntsön érte.
(könnyeit törölgetvén)

Nézd evvel áldozom most mindazoknak,
 Kik elveszendők népeid közül,
 Kiket haraggal vont vasad levág,
 Nézd, ezt neked, sorsodnak áldozom,
 Mert haj! gyanítom megbukásodat.
 Nem is olly kevés bajt ád a' háború,
 Nem is olly hamar nyersz győzödelmeket,
 Mint a' vakon merő jövőndöli.

S a l a m o n.

Mint van tehát szerénted a' dolog?
 Tört, vagy töretlen főt igérsz-e? szólj.

E r n y e i.

Megvetni ellenséget, annyi mint
 A' kész veszelybe önként ugrani.
 Ha ért hadak' dolgához Ernyei,
 Kövesd királyom most lépéseit,
 'S nézd el magad, mint állnak rendei
 Annak, ki rajtad haj! erőt vesz.

S a l a m o n.

Hah Istenemre! a' ki hagyni kezd,
 Csodálatost kérsz tőlem Ernyei,
 De nem szegem meg vágyadat: jérünk.
 (a' szín' túlsó felére mennek)

V i d.

Az átkozott vén, mit ki nem kohol,
 De életembe teljék bár, lerontom.
 (az urakhoz)

Barátim! itt segítsetek ti is.

E' vén apostolt félre toljuk innen,
Mert rabkötélre fűzi lelkeinket.

Á k o s.

Jobb volna, vetnél számot isteneddel,
'S ne bántanád, kik jobbak mint te vagy.

V i d. (dühödve magában)

Hitetlen, durva, rossz szivek! de jól van.
Magam megyek sorsomnak ellene.
Most zajt csinálók a' sereg között,
'S mikor leginkább győzne Erneyei,
Haragra keltem a' király' szivét.

(el)

E r n y e i.

Nézzed királyom ellenségedet,
Melly még ma is barátoddá lehet.
Nézd, hogy terül el széles tábora.
Ottó megy itt a' morva had között,
Nagy vas ruhája barna mint maga,
'S mint a' ki harczra gyujtja népeit,
Merészen rázza strucz tollát fején.
Dárdák lobognak, 's kard ragyog körüle,
'S a' merre lép, mint ártó felleget,
Bajnok csoportot visz sűrűn magával.
Oh mind magyarra jó ez a' sereg,
'S melly eddig, mint a' villámok' lakába,
Csak a' határról nézett félve be,
Most itt szivünkben hordja táborát.

S a l a m o n.

Ha halni jött, jól tette hogy bejött,

Különb had is lelt itt már sírt, 's halált.
 Nagy téreken, mint dúló párduczok
 Serény taggal teremnek hőseim,
 'S e' lomha népet porba söprik itt.
 De melly vitéz ez itt a' széleken?
 Sólyom gyanánt jár fergeteg lován,
 'S mint a' halálnak gyászos czímerét,
 Két ölnyi véres dárdát visz keze.

E r n y e i.

Opos királyom, a' kit mindenütt
 Bátor nevéről ösmer a' világ.

S a l a m o n.

Ő az! 's egyéb, mint Bátor nem lehet.
 Ő vette Gézát harczosim' kezéből.
 Midőn körül minden nép futott,
 Kétszer vitézfül harczot állt maga,
 'S mint a' ki győzni még nem kételkedik
 Ment, 's vissza vissza csapdosott vasával.
 Hah mért hadamban nincs! egész hadat
 Adnék helyette. — De legyen, ennek is
 Urát találom.

E r n y e i.

Nézz tovább uram,
 Ott áll Bihar, ronthatlan törzsöke
 A' szép seregnek. Nézd, mi dölfösen
 Terül el a' nagy síknak domborán.
 Így áll szabad tetővel ég felé
 Ős bércein krivánnak fenyvese.
 Villámok ostromolják fürteit,

Jó megy körülé a' sok fergeteg;
De az merón, és törhetetlen áll.

S a l a m o n.

Illyen csapat vagyon hadamban is,
'S engem Bihar még nem tesz semmivé.

E r n y e i.

Tovább mozogva, mint a' megzavart raj,
Jár, 's rendeket tölt Géza' vert hada.
Nézzed közöttök, mint a' bús oroszlán.
Fárad, s vesződik a' vezér. Szelídebb
Embert, mint ő, még lélek nem lakott;
Uram mért kellett ennek büntelen,
Miért hadának veszni általad?

S a l a m o n.

Hallgass, ne többet erről Ernyei.
Akárhogy is, már túl vagyunk ezen,
És Géza' sorsa elfordíthatatlan.
Ne is fáraszsz szavakkal engemet,
Sem szánni már, sem félni nem tudok.

E r n y e i.

Oh hogy' poromban volnék föld alatt,
'S ne hallanám e' gyászos szózatot,
De még egyet csak. Látod ott középett
A' barna sátort; fenn, de fénytelen
Magában áll az, mint éj' fellege,
Azt mondanád, hogy, a' ki benn lakik,
Elébe hegyről szálfát ültetett;
De dárdanyél az, László' fegyvere.

S a l a m o n.

Hah! mindenek között ő az, a' kinek
Karját kerülöm; menjünk Ernyei.

E r n y e i.

Nem még királyom, nézd meg őt magát.

S a l a m o n.

Mivé teszesz még rettentő öreg?

E r n y e i.

Mint egy hadisten lép ki sátorából.
Vas vállait, mint sziklát hab fölött,
Látom kitünni, 's széles táborán
Magas csillagként végig néz szeme.
Megy, szörnyű fegyver fénylik oldalán,
Egy nemzet' sorsát hordja nagy szívében,
És mintha földünk ennyi súly alól
Elakarna térni, futni láttatik.

S a l a m o n.

Mi ez? te rémítóm vagy Ernyei,
Kitől segédét várta most ügyem?
Avagy veszélytől rémülsz el magad,
Hogy így nagyítod ellenségemet?

E r n y e i.

Rémíteni téged nem lehet király,
Sem e' kihalt szív nem tud rémülést.
Ez ősz hajammal bár minő vagyok,
Küldj, 's tengeren túl harczolok meg értted,
Csak itt ne kívánd, oh itt borzadok.

De nézd, ki most ott halmon áll maga,
 A' mint erőben kél nagy termete,
 Úgy lelke' mélyén békeség lakik.
 Mikor Kemének véres sikjait
 Megingadozva hagyta lábam el,
 Utamban úgy állt László akkor is.
 Dárdán nyugasztá harczos karjait,
 'S mint egy nagy oszlop, melly bú' napjain
 Embertetemből úgy vált kő darabbá,
 Soká merőn, és mozdulatlan állt.
 Majd félre intett, és magunk levénk.
 Kezet fogott, és a' melly rab gyanánt
 Nyugonni látszott, melle' rejtekéből
 Kitört erővel a' nehéz sohajtás.
 Mint a' borúlt ég, meghajolt feje.
 „Magyart ölünk-e, mink is Ernyei?“
 Így szólt, 's szeméből mint a' drága gyöngy
 Sűrűn ragyogva hulltak könnyei.
 Nem szólhaték: a' bánat elnyomott.

S a l a m o n.

Ősz ember! engem gyermekké tevél,
 Elolvadoznak minden képzetim,
 És nem tudom, havá hajoljak el.

E r n y e i. (esdekelve)

Uram király, ez aggott térdeket
 Hízeltetés még el nem köptatá,
 Nézd most előtted perba hajlanak.
 Ne harczolj meg: László békét izen,
 Csak egyben engedj, tartsd meg a' kötetést.

S a l a m o n .

Irtóztató! vedd el hát kardomat,
Én több csatára nem megyek, míg élsz.
(Zaj hallik, 's nem sokára Vid jó)

V i d .

Királyom! a' had szörnyen háborog,
Sem szóra nem-hajt', sem személyre már.
Azt mondja minden: hól van a' király?
Bátor vitézek' serge jó reánk,
'S félénk vezérünk itt elveszni hágy.

S a l a m o n .

Hah nem lehet hát! sorsom visz magával.
Ki kard örökre! hagyd el a' hüvelyt.
Félénk vezér még nem volt a' király.
(elrohan, Vid utána)

E r n y e i .

Oh ördög elraboltad üdvösségemet!
De meglakolsz még síron innen is.
Most légy vezérem vérengző boszú,
Emeld az égre gyilkos kardomat,
'S ha fenn maradsz hazám, ne sírj halálomon,
Előzni fogja rontód hunytomat,
'S a' pártok' átkát sírja elnyeli.
(el)

L Á S Z L Ó . T Á B O R A .

G é z a , L á s z l ó , O t t ó , (jőnek)

O t t o .

Fegyver zörejben, 's bátor zaj között

Mi vethet arczotokra búhomályt?
 Im morva hősim rendbe keltének
 Akárhová kell, rontó vész gyanánt
 Űzőitekkal harczot állanak,
 Ne féljeteK, minden jó véget ér.

L á s z l ó,

Tudjuk, 's köszönjük elszántságodat,
 Mellyel bajainkban, mint jó frígyesünk,
 Vesződni kész vagy a' halálmezőn;
 Azonban illy búsakká minket is
 Nem félelem tesz, 's gyáva gondolat.
 Nekünk, kik itt még új lakók vagyunk,
 Hogy megmaradjunk, félni nem' szabad,
 'S nem félni jöttünk olyan messziről;
 Gondolkodókká még csak az teszen,
 Hogy a' melly eddig győzni járt együtt,
 Egymást emészti majd erős hadunk.

G é z a. (Ottóhoz)

Bajtárs megengedd e' kis csüggedést.
 Mi úgy vagyunk most, mint kinek kezét
 Veszett fogakkal marta mérges eb.
 Elmetssenők, hogy életünk maradjon,
 Meg is hagynók; mert szánjuk a' tagot.

O t t ó.

Illyen veszélyben szánni nem szabad;
 Le kell tövéből vágni a' tagot.

L á s z l ó.

Nyugtasd magad' csak egy pillantatig,

Utólsó hirrel várom még Opost,
 'S ha most nem enged a' király, nehéz
 Szívvel; de még is harczra robbanunk,
 'S pörünknek vége vér, 's halál lesz.

O t t o.

Oh akkor annyi, mintha vért, 's halált
 Már itt előttem látnék, Bátorod,
 Kit elküldöttél háborodva jó,
 'S haragos szemében harcz' villáma ég.

B á t o r. (jő)

Hiába jártam nagyságos vezér.

L á s z l ó.

Szólj, nem találtad Ernyeit magát?

B á t o r.

Útban sem állhat többé senki már.
 Mint szirtdarabbal forgó áradat,
 Harsogva száll le haddal a' király,
 És kardja' élén hozza válaszat.

L á s z l ó.

Fel hát vitézek, itt a' vég csata.
 Te bátya.balra, Otto jobbra kelj,
 Én majd középen várom a' veszélyt.
 László' 's az ország!-rajta társaim.

(el)

O t t o.

Biz' Isten! jó lesz, szép lesz úgy haladnunk.
 Hah! milly csikorgás lesz, ha össze ér

Karunk

Karunk az ütközetnek síkjain.
 Ölelkezésünk egy sereget fog el,
 'S ezernyi élet fúl meg vas szivünkön.
 László, 's az ország! morvák el velem!

(el)

G é z a.

El hát busongó lélek, el te is.
 Isten! tudója minden érzetemnek,
 Nem kérek tőled véres győzedelmet;
 Kezedbe nyugtatom le sorsomat.
 'S ha már ki van jegyezve vég napom,
 Poromba szállok, és megáldalak.

(el)

(Csatazaj hallik messziről, nem sokára jó B á t o r)

B á t o r.

Megbűntetve sorsom' angyalától,
 Melly eltiporta földi mennyemet,
 Kegyetlenül vas pályán töltöm el
 Örök hadakban ifjúságomat.
 De vas kebelhez lágy panasz nem illik.
 Zúdúljatok hát gyilkoló csaták,
 Kelj fel te is setétség' fellege,
 Villám zavarj meg földet, és eget,
 Hogy míg körülem csattog, és dörög,
 Lecsillapodjék belső háborúm.
 László, 's az ország! rajta bajnokok.

Elő rohan, utána többen kiáltván, László,
 's az ország!)

(Nem sokára V i d j ő)

V i d.

Gyilkos haraggal forr az ütközet,

Nyögés, kiáltás 's érczzaj jár együtt
 Porfellegekben a' gyász ég alatt,
 'S mindnnfelé, mint a' lélekharang,
 Bús csendüléssel hull a' tört aczél.
 Mint omló szikla állíthatlanúl
 Jár a' hatalmas László 's a' király
 Tép szaggat, és öl, mintha egy világot
 Sírrá akarna tenni, 's pusztá földdé. —
 Hé Korcs! idább, nem lelted Ernyeit?

K o r c s. (jó)

Még nem lelém de már nyomán vagyok.
 Tömött hadakban jár az mindenütt,
 'S a' morva népet láttatik keresni.

V i d.

Menj hát, ne késsél, száz arany van itt.
 'S ha őt elejted, tizszerezve lesz.
 Elmenj; de halva lássam őt.

K o r c s.

Ne éljen!

Tíz ennyiért százszor meggyilkolom.

(el)

V i d.

Szerencse most ne hagyj el: a' miért
 Olly rég' vesződtem, most talán megérem,
 Ha, mint hiszem; mienk az ütközet.
 Azonban én a' zajba nem vegyülök,
 Elvárom végét: hadd vesződjenek,
 En majd nagyobbra tartom éltemet.

(menni akar)

Ernye i.

Kigyó ne bujkálj, nincs már rejteked.

V i d. (magában)

Gyülölt tekintet ! — Kit keressz te itt ?

Ernye i.

Téged kereslek, ördög, állj elő.

V i d.

Miért szidalmazsz ? én nem bántalak.

Ernye i.

Te bántottál már, most én bántalak.

Te, a' ki minden jónak útait

Csellel, 's halálos bűnnel álltad el,

Kinek miatta vérzik most hazám,

Te undokabb, mint a' szó festheti,

Véreddel adj most számot mindenért.

Ne nézegess, futásod nem segít,

Ha csak föltülről mennykő meg nem üt

Vagy a' nyíló föld' gyomra nem nyel el,

Harcz nélkül innen nem mehetsz tovább.

V i d.

Te, a' ki mindig hűségről beszélsz,

Így vagy királyod' hívé, gyilkoló ?

Ernye i.

Hű a' királyhoz, hozzád kegytelen,

Égő boszúval állok ellened.

Ki a' karddal, vagy tüstént ált döföm

Pokolfaj ! undok melledet,

V i d. (magában)

Kétes a' csata,

'S én most leginkább érzöm éltemet.

(Ernyeihez)

Engesztelődjél Erneyei!

Erneyei.

Nem távozom, míg földet nem harapsz.

Vid. (hirtelen megtámadva)

Vessz hát el aggb.

(harcolnak, Vid elesik)

Erneyei.

Halálod' oráján is álnok ember

Vessz, 's vidd magaddal a' pártek' dühét.

Oh most megént szabadon pihedhetek.

Szép honn neked, királyom, néked is

Áldoztam immár; most majd a' csaták'

Haragja engem is föláldozand.

Amarra hallem sügni Morva' ssepét.

Villogni látom köztte a' venért.

Ott kell ma hírt keresnem, vagy halált.

(Bátor jó, Erneyei indul)

Bátor.

Ne is siess olyan nagyon vitéz.

Itt hasztalan futsz a' halál elé!

Elér karom, ha szárnyat öltesz is.

Erneyei. (megáll)

Ösmerd az embert: aztán gúnylodj.

Bátor.

Hogy gúnyt ne szenvedj állj meg, és ne fuss.

Erneyei.

Mégállok ott, hol illik, és szabad;

De most érezsz. Magyarral nem vivok.

B á t o r.

Nem ; mert vasától félted bőrödöt.

E r n y e i.

Ha vérét a' Magyar nem kedveli,
Bár félne hát, 's egymást ne rontaná.
'S te tudd, szavaddal hasztalan ingerelsz.
Ki e' kebelt haragra gyujthatá,
Egy volt hazánkban, és az már nem él.
De harcztalan még sem megyek ma el.
Nézzed, hol a' külföldnek gyermeke
Dúl, 's honnfi-vérben gázol dölfösen,
Majd ott talállok én bajt, 's bajvivót.

B á t o r.

Akárki vagy tudd, és ne tétovázz,
Azok, kik a' külföldről jöttenek,
Barátaink, 's ha őket üldözöd,
Bennünket is megbántasz ; hát vagy itt
Víj meg velem, vagy foglyom lesz.

E r n y e i.

Kemény

Embertelen szív ! foglyod nem leszek,
'S ha harczoló kell ; többet is találsz.

(megy)

B á t o r.

De te nem találsz ; mert nem bocsátalak.
(utána rohan)

E r n y e i. (vissza fordul)

Hát nem lehet kerülnöm ? oh veszett ügy

(keseredve megtámadja , 's vissza veri Bátort ,
 aztán megszünik)

Hogy gyáva nem vagyok , most láthatád.

Bocsáss : utószor kérlek , 's menj te is.

B á t o r.

Kezdett csatámat félbe nem hagyom.

Vagy győzz egészen , vagy légy győzetett.

(össze csapnak , Erneyei hanyatlik. Korcs jó ,
 's Erneyeit megdöfi)

E r n y e i. (haldokolva)

Orozva kell hát venném a' halált ?

Oh légy boszúlóm Bajtók. Haj ! hideg ,

Hideg a' halálnak karja testemen ,

Igy kell enyésznem. — Istenem ! hazám !

(meghal)

B á t o r. (levervén Korcsot)

Hah Korcs , te vagy , 's ez ocsmány gyilkolás

Kezednek míve ? (megöli) Halj meg czimbora ,

És vidd magaddal a' gyalázatot.

(tovább megy)

De kik hevernek itt ? ez Erneyei ,

Ez Vid ; nagy Isten ! Vidhez illy közel

'S miattam vérben fekszik Erneyei.

De Vid sem él már. Nyilj meg kénsetétség ,

Rút mártalékok itt van , nyeld el őt.

Most zajba ismét , minden jól megyen ,

Csak Géza' népe áll rendetlenül ,

Salamon közöttök vérengzve jár ,

Ott kell segítség , arra térek én.

L á s z l ó. (föllép)

Van mindenkinek harcza, nincs nekem.

A' merre térek, bomlik a' csata.

Egész csapat kerüli jobbomat,

'S kik eddig győzni jártanak velem,

Most rajtam ütni nincs elég szívők.

(Otto sebesedve jó)

De haj! ki jó itt vérben, sebben! Ottó!

Mi lelt barátom?

O t t o.

A' mi lelhetett.

Mig harczmezőn, és nem torban valék.

Királyotok nehéz vasat visel,

Súlyát fejemben vérrel hordozom.

L á s z l ó.

Nehéz csapás! 's ezt érttünk szenveded.

O t t o.

Megőlek én még, csak te menj elő,

'S mig én sebemmel félre fordulok,

Ne hagyd veszélyben úzótt népemet;

Mert a' király, ha végét nem szeged,

Ma még egy félvilágot eltemet.

L á s z l ó.

Az Isten, 's minden élő lássa meg,

Hogy most ez úton csak reá török,

'S ez öldöklésnek tüstént vége lesz.

(szaladva jönnek katonák)

Hová szaladtok? vissza bajnokok.

Nem futni jöttünk. Rajta még utószor!

Karunk kar ellen, vérünk vér helyett,

Döntsük meg a' sort, melly reánk nyomúl.

(Otto befelé vitetik, László előre megy, nem sokára Géza jó egy csapattal)

G é z a.

Itt álljatok meg, László állt helyünkbe,
'S míg harczot áll az úzóknek, mi itt
Pihenjünk meg nehéz munkánk után.

(Bátor jó)

Melly zaj közelget ismét? hah te vagy?

Ki tépett így meg Bátor tégedet?

Ha nem ragyogna villámként szemed,

Azt mondanám, hogy sírodból kelél.

'S véres tetemmel rettegetni jósz.

B á t o r.

Ne állj meg, itt halál uralkodik,

Mint a' sebes tűz, rombol a' király.

Téged kiáltoz minden útain,

'S egész hadával czímeredre tör.

Dühét már többé föl nem tarthatom:

Rejtsd el magad, vagy itt nyom a' halál.

G é z a.

Mit rettegetsz gondatlan? menj tova:

Én itt megállok, 's elyeszek, ha kell.

B á t o r.

Oh a' nagy égre kérlek, menj tova.

G é z a.

'S ki áll helyembe?

B á t o r.

Én, mig elmaradsz.

G é z a.

Ereszd le hát a' czímert addig is,
És várd be Lászlót: őtet küldöm el,
Ő majd megőrzi czímerem' becsét.

(Elmegy. Bátor baljával leereszti a' zászlót.)

S a l a m o n. (berehan)

'S te most is élsz? még hányszor öljelek meg?

B á t o r.

A' jó ügyért még szászor is, ha tudsz.
De én még élek, 's bírom kardomat.

S a l a m o n.

Hajj vakmerő hát, 's vedd el kardodat.

(Mikor össze akarnak csapni, L á s z l ó meg-
jelenik.)

L á s z l ó.

Emeld a' zászlót Bátor, itt vagyok.
Minden világ hadd lássa, hogy vess el,
Ki dúlni készül Géza' czímerét.

S a l a m o n. (iszonyodva)

Hah melly tekintet!

L á s z l ó.

Salamon állj elő,

Elég volt már e' szörnyű gyilkolás,
Ne vesszen a' nép, víj meg itt velem.

S a l a m o n.

Víjon meg a' ki ördög, mint te vagy,
Én emberekkel harczolok.

(el)

L á s z l ó. (kardját leeresztve)

Nagy Isten !

Ez hát a' vég, melly vakmerőket ér ?

(a' Salamon után nyomulókhoz)

Megálljatok, ne űzzön senki is.

A' melly hadat ránk hajtott a' király,
Oszolva van már, nem fog ártani.

Á k o s.

(egy csapattal vissza tér)

Uram, kegyelmet ! elhagyott királyunk

Átokkal rakva bennünket, 's magát

Kivált közülünk, 's mint az éji rém,

Fut a' tetőkön megriadt lován.

Mi, hogy tovább ne veszszén nemzetünk,

Gézát királynak kérjük, 's hódolunk.

L á s z l ó.

Legyen meg a' mit kérték, 's nemzetünk

E' változást érezze boldogúl,

Csak itt, hol ennyi vérünk elfolya,

F' gyász' halyén ne kezdjünk semmit is.

Fut a' király, hatalma törve van,

De a' hadat verőnek arczain

Köny áradoz, 's a' bús kebelbe hull.

Oh ennyi karral, a' mi itt lehúllt,

Világokat dönthettünk volna meg,

'S most ön magunkat törtük meg velök.

De fel vitézek ! a' kik elhalának,

Testvéreinknek adjunk vég helyet,

Aztán tanácsra gyűljünk híveinkkel,

'S hazánk' egére hozzunk jobb napot.

ELŐFIZETŐK.

Fő Méltóságu Ürményi Ürményi Anna, született Komjáthy Aszszony, Csillag - Keresztes Dáma, és Status Ministerne, ó Excellentiája. 25 péld.

Aradon.

Tek. Dankó János Vármegyei Aljegyző, és Levéltárnok úrnál:

Bittó János, Táblab., 's Arad Várm. Alügyész.

Brünek Károl, Arad Vármegyei Aladószedő.

Hercz Ábrahám.

Hirschl Hermán.

Hirschl Sámuel.

Langer Hermán.

May Lóbl.

Salamon István, Aradi Posta Expeditior.

Steiner Hermán.

Tóth Károl, Arad, és Nyitra Vármegyei Táblab.

Török (Váradi) Gábor, Táblabíró, 's Arad Vármegyei Aljegyző.

Vásárhelyi János, Táblabíró, 's Csanád Vármegyei Alügyész.

Vörös Zsigmondné Asszonyság.

Bonyhádon. (Tolna Vármegyében)

Bonyhádi Perczel urfiaknál:

Borbély József, Bonyhádi Evang. Prédikátor.

Perczel (Bonyhádi) József.

Perczel (Bonyhádi) Sándor, több Vármegyék' Táblabírája. 3 péld.

Sághi György, Szekszárdi Káplán.

Budán.

T. T. Kajdacsy Ferencz úrnál, a' Nagy Méltóságu Helytartó Tanácstól:

Ambrus Mihály, Concipista.

Kép Károl, hites Ügyvéd.

Kondé (Pókateleki) Nepom. János.
 Kraynik Imre , hites Ügyvéd.
 Krizsanics István.
 Markovics József.
 Máthé János , Iktatói Hivatal' Tisztje.
 Meszlényi (Meszlényi) Lajos.
 Némethy András.
 Szabó Károl , Concipista.
 Szögyényi (Szögyényi) Gábor.
 Valovics János.
 Zrinsky László.

Tek. Kiss Károl Báró Márjássy' ezredebeli Gránátos Hadnagy úrnál :

Kiss János , Kún-Félegyházi Káplán.
 Kiss Károl , Báró Márjássy' ezred. Grán. Hadn.
 László Miklós , tanuló Tatán.
 Szontágh Gustáv , B. Márjássy' ezred. Grán. Hadn.

T. T. Lassú István úrnál :

Balázs (Sipeki) Ágoston , Kam. Concept. Pract.
 Berzeviczy (Berzeviczi) Emíl , Kam. Concipista.
 Besze Ferencz , Kamarai Concipista.
 Csiffáry Vincze , Kamara-Regestraturai Pract.
 Gyártó Pál , Kamarai Concipista 's több Várme-
 gyék' Táblabírája.

Zámánházy János , Kam. Concept. Practicáns.
 Kiss Ferencz.

Kiss Károl , Kam. Concept. Practicáns.
 Mayer Pál , Kamara-Regestratura' Segéde.
 Nagy János , Kam. számvevő hivatal' Ingrossistája.
 Návoy (Földeáki) Pál , a' Helytartó Tanácsnál
 Concept. Practicáns.

Egy nevetlen.

T. T. Sallay Imre úrnál , a' Nagy Méltóságú Hely-
 tartó Tanácstól :

Balogh Ferencz , Számtiszt.
 Borsody András , Ingrossista.
 Dóra János , Számtiszt.
 Drescher Máté , Számtiszt.

Hubács János, Accessista.
 Imre József, Accessista.
 Kamóczy Kereszt. János, Ingrossista.
 Lapka Ferencz, Accessista.
 Mosig Ferencz, Practicans.
 Paar Mihály, Diurnista.
 Sebastianovich Leopold, Practicans. Velinre.
 Vojtek István, Diurnista.

T o v á b b á :

Aidinger József.
 Czabay János, hites Ügyvéd.
 Enyedy (Nagy Enyedi) Tamás, Kir. Tábla hites Jegyzője.
 Gyurkovich N. Kir. Tábla' hites Jegyzője.
 Gróf Hadik (Futaki) József.
 Heinrich Ferencz, hites Ügyvéd.
 Ignjatovicz Simeon.
 Khomka Ágoston, Kir. Tábla' hites Jegyzője.
 Kiss Gábor, Patikás.
 Kléh Pál, hites Ügyvéd.
 Koller Lajos, hites Ügyvéd.
 Pécsvárad Sándor, hites Ügyvéd.
 Perczel (Ronyhádi) Kristina, Petrásovics András Ügyvéd' hitvese.
 Ságody Sándor, Kir. Tábla' hites Jegyzője.
 Sauska András, Bölcselk. első évi hallgatója.
 Strada Zsigmond.
 Török (Váradi) Gábor, Arad Vgyei Aljegyző.
 Wagner Ignác, Kir. Tábla' hites Jegyzője.
 Windhager Károl, Kir. Tábla' hites Jegyzője.
 Zábretzky Elek, Pozsga Vgyei Táblabíró.

U g y a n a n n á l, Hont Vármegyéből

Ebéczky (Ináncsi) Imre.
 Guóth (Guóthfalvi) Lajos.
 Gyürky (Gyürki) Ambrus, Katonai Biztos.
 Kubínyi (Felső Kubínyi) Vilmos, Hont Vgyei Aljegyző.
 Lábodý Gábor, Katonai Biztos.
 Szabó József, Katonai Biztos.
 Szennessy (Kis Szoczóczi) József.

E r t é n y b e n .

Tiszt. Szalay Antal helybeli Káplán urnál :
Tizen , kiknek neveik be nem küldettek.

F e h é r v á r o t t (Székes).

Nagy Tiszt. Horváth N. Theol. Prof. urnál :
Májér József, S. Fehérvári Plebános , és **Esperest.**
Petrík Ignác, Sz. Fehérvári Szent Szék' Jegyzője.
Ráder Aloyz, Könyváros. 6 péld.
Radnics Imre, Sz. Fehérvári Seminariumban Stu-
diorum Praefectus.
Simonyi Pál, Sz. Fehérvári Fő Prépost , 's Ge-
neralis Vicarius.

Tek. Peöcz Károl hites Ügyvéd urnál :

Pribék (Villei) Vilmos, több Vgyék' Táblab.
Sárközy (Nádasdi) Kázmér, Vgyei Aljegyző.

G y ó r ő t t .

Nagy Tiszt. Czuczor Gergely Prof. urnál aláírtak :
Czuczor Gergely, Sz. Benedek szerzetbeli Áldozó
Pap , 's az Ékesszólás' Tanítója. 2 péld.
Banovics Sulpicius, Isteni Tudomány' hallgató-
ja Panonhalmán.
Kozmár Pál, Várasi Káplán.
Mogyorósy Pál, Várasi Káplán.
Orray Kajetán, Tihanyi Apátság' Administrátora.
Oszterhueber Móricz , törvények' első évi hallg.
Szoretics Ferencz, Sz. Szék' Jegyzője.
Tihanyi Apátság' Könyvtára.
Tóth József, Seminariumi Aligazgató.
Vlasics Adám, Isteni Tudomány' hallgatója Pan-
nonhalmán.

H o n t V á r m e g y é b e n .

Tek. Luka (Lukanényei) Sándor Szolgabíró urnál :
Baloghy (Baloghi) Imre, Hont Vármegyei első
Főügyész. Velinre.

Baross (Bellusi) László, Hont Vgyei Táblabíró
 's Adószedő.
Buócz (Dolinai) Lajos, Hont Vmegyei Tábla-'s
 Szolgabíró.
Egry (Siroki) György, Hont Vgye' rendszerint
 való Esküttje.
Gudics (Lemesi) Constantia Kisasszony. Velinre.
Horváthy Johanna, Majthényi László Cs. K. Ta-
 nácsnok özvegye. Velinre.
Luka (Lukanényei) Antal, Hont Vgye' Táblab.
Majláth (Székhelyi) Sándor, Hont Vgye' Ügyésze.
Nedezky (Nedeczei) Zsófia Kisasszony. Velinre.
Palásthy (Palásti) Auguszt, több Vgyék' Táblab.
Pruszkay (Pruszkai) József, Hont Vgye' rend-
 szerint való Esküttje.
Sembery Imre, Hont Vgyei Aljegyző.
Tersztyánszky (Nádasi) Bertalan, Hont Vgye'
 Főügyésze.
Udvardy Sándor, Hont Vgye' Aljegyzője.
Vajda István, Hont Vgye' Alügyésze.
Vladár (Nagy Csepcsényi) László, Hont Vgye'
 rendszerint való Esküttje.

K o m á r o m V á r m e g y é b e n.

Tek. Thaly Lajos Főbiztos urnál:
 Kiss Ádám, Csepi Ref. Predikátor.
 Thaly Lajos, Komárom Vgyei Főbiztos.

N á d a s d o n.

Tiszt. Klivényi Jakab, Káplán urnál:
 Klivényi Jakab, Nádasdi Káplán.
 Riemer Felix, Nádasdi Plebános 's Al-Esperest.
 Szauder Ferencz, Bonyhádi Káplán.
 Szokoli Antal, Szászi Káplán.

N a g y S z o m b a t b a n.

Tek. Csizmazia György hites Ügyvéd urnál:
 Barta Imre, Sz. Benedek' szerzetbeli Áldozó Pap,
 's Nagy Szombati Gymnasium' Igazgatója.
 Csizmazia György, hites Ügyvéd.

Fogarassy (Alfalusi) Sándor, Táblabíró.
Jablánczy Sándor, Erdődi idősb Gróf Pálffy Ferencz' Uradalmainak Ügyésze.
Kanovics Károl, hites Ügyvéd.
Pajor Simon, Sz. Benedek' szerzet. Áldozó Pap.
Pitroff János, Nagy Szombat várasa' Aljegyzője.
Prileszky (Prileszi) Ferencz, Táblabíró.
Sárkány Ildefonz, Sz. Benedek' szerzetbeli Áldozó Pap.
Szecsey Ferencz, hites Ügyvéd.

P a n n o n h a l m á n.

Nagy Tiszt. Guzmics Isidor Prof. urnál:

Ballai Valér, Sz. Benedek' szerzet. Áldozó Pap.
Guzmics Isidor, Sz. Benedek' szerzetbeli Áldozó Pap 's Professor. 2 péld.
Jankovics József, Sz. Benedek' szerzetbeli Áldozó Pap, 's Pozsonyi Gymnasium' Exhortatora.
Krisztiány Pius, Sz. Benedek' szerzet' nevendéke.
Polgár László, Sz. Benedek' szerzetbeli Áldozó Pap, 's Ravazdi Plebanos.
Slajkó Ignác, Sz. Benedek' szerzet. Áldozó Pap.
Spilák Regináld, Sz. Benedek' szerzetbeli Áldozó Pap, 's gazdasági Igazgató.
Tót Athanáz, Sz. Benedek' szerzetbeli Áldozó Pap, 's Kajári Plebános.
 Egy nevetlen.

P á p á n.

Tek. Pápay Sámuel Táblabíró 's Uradalmi Ügyész urnál:

Balog Ádám, Veszprém Vármegye Esküttje.
Bezerédy Mihály, Táblabíró 's Pápai Uradalmi Praefectus.
Csillám István, Pápai Uradalmi Cancellista.
Gáti István, Pápai Uradalmi Földmérő.
Hajnrich Zsigmond, Pápai Uradalmi Cancellista.
Izsó János, Lovász-Patonai Plebános.
Mathausz József, Pápai Uradalmi Cancellista.
Mihátzi Ignác, Pápa várasa hites Jegyzője.
Ódor Ferencz, Vaszari Plebános.

Pápay Ferencz, Galanthai Gr. Eszterházy Miklós'
 Titoknoka.
 Pápay Sámuel, több Vgyék' Táblabirája, 's Pá-
 pai Uradalmi Ügyész.
 Paraicz Ignác, Törvénygyakorló.
 Pataki János, Pápai Uradalmi Épülettszt.
 Polgár Incze, Sz. Benedek' szerzetbeli Áldozó
 Pap, 's Pápai Gymnasium' Directora.
 Prauner Gábor, hites Ügyvéd.
 Sebestyén Gábor, Veszprém Vármegyei Alügyész.
 Szabó (Óri) Gábor, Veszprém Vgye' Fő-Szolgabíró.
 Zsoldos János, Veszprém Vgye' Fő-Orvosa.

P é c s e t t.

T. T. Horváth János, Káptalani Számtartó úr.
 12 péld.

P e s t e n.

T. T. Eggenberger József Könyváros urnál:

Dömény Sándor, Táblai Ügyvéd.
 Eggenberger József, Könyváros. 8 péld.
 Egyed Antal, Paksi Plébános és Esperest. 6 péld.
 Ensel-Résó Sándor, Táblai Ügyvéd.
 Nagy István.
 Bárá Podmanitzky (Aszódi) Lajos.
 Ráder Aloyz, Sz. Fehérvári Könyváros. 2 péld.

T. T. Schedel Ferencz József urnál, az Orvosi
 Tudományok' ötöd évi hallgatójánál:

Bajza József.
 Fésűs Menyhárt, az 'orvosi Tudományok' ötöd
 évi hallgatója.
 Hinka Mária Kisasszony.
 Imrich János, hites Ügyész Szebenben.
 Koronay Antal, a' Királyi Helytartó Tanácsnál
 Accessista.
 Bárá Wenkheim Béla, Böcselkedés' hallgatója.
 Bárá Wenkheim Mária, Kisasszony.
 Wieser András, a' Kir. Udvari Kamar. Accessista.

Tek. Tretter György várasai Alügyész urnál:

Havass József, 'Törvények' Doctora, a' Kir. Egye-
 temnél Római Polgári és Feud. Törvény' Ta-
 nítója, 's Sz. K. Pest Várasa' Főügyésze.

Kanitser János, Sz. K. Pest városa' tisztt. Alügyésze
Szaricz György, Sz. K. Pest városa' tisztt. Alügy.
Szász Máté, Sz. K. Pest városa' tisztt. Alügyésze.

Tek. Vörösmarty Ferencz Táblai Ügyvéd urnál:

Gerle Károl, Bölcselkedés' 2od évi hallgatója.
Hanekker Ferencz, Orvosi Tud. 2od évi hallgatója.
Holovics Imre.

Holovics Mihály.

Karácsonyi Emanuel, Táblabíró.

Lászlóffy Emanuel, Egri Megyebeli nevendék Pap.

Tassy László, tanuló.

Zámbó János, Pesti Polgár.

A' Szerzőnél:

Barabás István, hites Ügyvéd.

Bezerédy (Bezerédi) István, Tolna Vgyei Főjegyz.

Bodroghy István, hites Ügyvéd, és M. Berény
városa Főjegyzője. Velinre.

Bujanovics Sándor, Törvény' első évi hallgatója.

Fábián Gábor, Világosvári Uradalom' Ügyésze.

Farkas Károl, Törv. 3ad évi hallgatója.

Forgó György, Pest Vgye' Főorvosa. 2 péld.

Hegedűs Ferencz, hites Ügyvéd. Velinre.

Horvát István, több Vgyék' Táblabírája, a' Kir.
Egyetemenél Oklevéltudomány' Tanítója, 's
a' Nemzeti Muzeumnál a' Széchényi Ország-
gos Könyvtár' Öre.

Horváth N., Sz. Fehérvári Theolog. Professor.

Kisbéry Kristóf, Typog. Corrector.

Kisfaludy (Kisfaludi) Károl, több Vgyék Táblab.

Kisfaludy (Kisfaludi) Sándor, több Vgyék Táblab.

Kolonics Antal, Törv. első évi hallgatója.

Kulcsár István, Pesti Nemzeti Ujságlevelék' író-
ja 's kiadója több péld.

Bárol Lipthay (Kisfaludi) Frídrik, Cs. K. Kamarás.

Mészáros József, Sz. Fehérvári Kanonok.

Pauer Károly, Typog. Corrector.

Paziazi Mihály, Kir. Tábla hites Jegyzője.

Peócz Károl, Sz. Fehér Vgyei tisztt. Alügyész.

Rácz Aloyz, rendes Orvos Gödöllón.

Rudics (Almási) József, több Vgyék Táblabírá-
 ja, 's Bács Vgyei első Aljegyző.
 Sallay Imre, a' Kir. Helytartó Tanácsnál szám-
 vevői Practicans.
 Sauska Eugen, Törv. első évi hallgatója. 2 péld.
 Schedel Ferencz József, Orvostudom. 5öd évi hallg.
 Somsich (Sárdi) Pál, Törv. első évi hallgatója.
 2 péld.
 Stettner György, hites Ügyvéd.
 Szűcs Péter, Törv. első évi hallgatója.
 Thaly Júlia, Stettner György Ügyvéd' hitvесе.
 Thaly Róza Kisasszony, Komárom Vármegyéből.
 Trattner (Petróza) Mária, Károlyi István táblai
 Ügyvéd' hitvесе. Velinre.
 Tretter György, Sz. K. Pest várasa' első Alügyésze.
 Urbanovszky Emerentzia, Borosjenői Muslay Im-
 re Cs. K. Kamarás' 's Fő Örnagy' hitvесе. Velin.
 Vitkovics Mihály, Táblai Ügyvéd.
 Vörösmarty Ferencz, Táblai Ügyvéd.

P o z s o n y b a n .

T. T. Bajza József urnál:

Balázs (Sipeki) Béla, K. Tábla' hites Jegyzője.
 Berzeviczy Títus, Törvénygyakorló.
 Bornemisza (Ilosvai) Antal, Törvénygyakorló.
 Boronkay (Nezetei és Boronkai) Boldizsár, Tör-
 vénygyakorló.
 Erős (Lengyelfalvi) Lajos, K. Tábla' hites Jegyzője.
 Fodor Károl, Torontál Vgye' Esküttje.
 Gyürky Medárd, Törvénygyakorló.
 Jármay József, Törvénygyakorló.
 Institoris (Mossóczy) János, Törvénygyakorló.
 Kis (Szuboticzai) András, hites Ügyvéd.
 Molnár Lajos, Soprony Vgyei tiszt. Eskütt.
 Moys Antal, Krassó Vgyei Eskütt.
 Páczány Ferencz, Törvénygyakorló.
 PoszavecZ Zsigmond, Szerem Vármegye' Főjegy-
 zője. Velinre.
 Prónay (Tóth-Prónai) János, Nógrád Vgye' el-
 ső Aljegyzője. Velinre.
 Püspöky Mihály, hites Ügyvéd.
 Reviczky Lóránd, Törvénygyakorló.

Regulics János, Szerem Vgyei tiszt. Aljegyző.
 Ruttkay (Ruttkai) István, Törvénygyakorló.
 Serguel János, Törvénygyakorló.
 Simon Nep. János, Soprony Vgye' tiszt. Esküttje.
 Spech (Szépfalusi) Imre, Királyi Tábla' hites
 Jegyzője.
 Strilich Ferencz, Bács Vgye' Esküttje.
 Szilvász László, hites Ügyvéd.
 Szontagh (Zabari) Imre, hites Ügyvéd.
 Szucsics (Pacséri) Eugén, Törvénygyakorló.
 Tóth Lajos, Törvénygyakorló.
 Uszkay (Uszkai) György, Törvénygyakorló.
 Vidos Lajos, Soprony Vgye' tiszt. Eskütt.
 Zoltán (Csepei) Mihály, hites Ügyvéd.
 Zsoldos Ignác, Veszprém Vgye' tiszt. Aljegyzője.

S o p r o n y b a n .

Tiszt. Tud. Ódor István Evang. Professor urnál,
 a' Sopronyi Magyar Társaság' Elölülőjénél:
 Hajas Gábor, Sopronyi Magyar Társaság' tagja.
 Horváth Dániel, Sopronyi M. Társaság Titoknoka.
 Horváth József, Sopronyi M. Társaság' Főkönyv-
 tárnoka.
 Horváth Lajos, Sopronyi Magyar Társaság' tagja.
 Ihász Lajos, Sopronyi Magyar Társaság' tagja.
 Illés József, Sopronyi M. Társaság' Kincstartója.
 Köpe Károl, Sopronyi Magyar Társaság' tagja.
 Lehr Lajos, Sopronyi Magyar Társaság' tagja.
 Mód Mihály, Sopronyi Magyar Társaság Alkönyv-
 tárnoka.
 Prépost Ferencz, Sopronyi M. Társaság' tagja.
 Reiz Emanuel, Sopronyi M. Társaság' tagja.
 Ritter Fridrich, Sopronyi M. Társaság' tagja.

S z e k c s ő n. (Baranyában)

Nagy Tiszt. Teslér László Szekcsői Plebános
 urnál:

Császár Albert, Pécsi nevendék Pap.
 Név nélkül 4 péld.

S z o m b a t h e l y e n .

Nagy Tiszt. Bitnitz Lajos Professor urnál :

Chernel (Chernelházi) Lajos , Bölcselkedés' 2od évi hallgatója.

Eőry István , Bölcselk. első évi hallgatója.

Gaal (Gyulai) Pál , Bölcselk. 2od évi hallgatója.

Kocsóczy Ferencz , Vas Vgye' Főszolgabírája.

Márkus György , Peczeli Apát , es Végi Plebános.

Somogyi Miklós , Bölcselk. első évi hallgatója.

Szolár Pál , Bölcselk. 2od évi hallgatója.

Zsibrik (Szarvaskendi) Sándor , Bölcselkedés' 2od évi hallgatója.

V á c z o n .

Nagy Tiszt. Mericzay Antal Táblabíró 's Szent Széki Jegyző urnál :

Előfizettek négyen , kiknek neveik be nem küldettek.

V e s z p r é m b e n .

Nagy Tiszt. Bezerédy (Bezerédi) Miklós Táblabíró 's Sz. Széki Jegyző urnál :

Barcza Antal , Veszprémi nevendék Pap.

Kajós József , Seminariumi Stud. Praefectus.

Heringh Ignác , hites Ügyész.

Kovács Gábor , hites Ügyész.

Ruszek József , Hahóti Apát , 's Keszthelyi Plebános.

Szmodiss János , Veszprémi Kanonok.

Spreitzenbart János , Seminariumi Professor.

Szabó László , Seminariumi Professor.

Tarródy Lajos , hites Ügyész.

Vajky György , Felső Örsi Prépost.

Viola János , nevendék Pap.

Lap	vers	hiba	jobbítva
15	5	ifjusád	ifjuság
31	12	ti kon	titkón
37	8	háborút	háborút
89	3	felkőkön	felhőkön
129	16	Magyar?	Magyar,
131	1	De mér!	De mért
141	22	havá	hová

Österreichische Nationalbibliothek

ANNO 1774 • 1. OBERSTADIONSTRASSE 1 • 1010 WIEN • TEL. 01 (0) 4779 41 • FAX 01 (0) 4779 42 00 • WWW.ONB.AUT.NU

